

TUDOR MUȘATESCU

TEATRU
LA
DOMICILIU

GORJAN

TUDOR
MUȘATESCU

VISUL
UNEI NOPTI
DE IARNĂ

Comedie în 3 acte

P E R S O A N E L E

Alexandru Manea, romancier, patruzeci și patru de ani.

Gogu Panait, filozof particular, șaizeci de ani.

Milică Dumitrescu, vânzător la *Cartea Românească*, secția literatură, douăzeci și trei de ani.

Manole, servitorul lui Manea, dușman de moarte al luminii care arde degeaba, cincizeci de ani.

Bébé Cristian, „șoz“. Un monoclu, o cărare, un frac, treizeci de ani și-atît.

Maria Panait, zisă la domiciliu Doruleț, vânzătoare la magazinul de bijuterii Knappe et Comp., optsprezece ani.

Natalia Panait, mama ei, cincizeci și patru de ani.

Fanța, sora mare. A avut „noroc“ în viață. Treizeci și doi de ani.

Elvira, are treizeci și șase de ani, zice ea. Replica feminină a lui *Bébé Cristian*.

Un copil cu sorcova.

T A B L O U L I

Cabinetul de lucru al lui Manea. Mare, larg, luminos, luxos. Sobrietate căutată. Numai mobile necesare: o masă de lucru, un divan — cu o singură pernă pe el — , două fotolii. Foarte puține tablouri. Cîteva pedestale, cu bronzuri. Bibliotecă redusă. Numai două vase de flori: unul — pe masa de lucru (cu trandafiri galbeni), altul — lîngă divan (cu garoafe „negre“). Covoare grandioase în stilul mobilierului — care poate fi, deopotrivă, modern sau vechi. O lampă cu picior, lîngă divan. Alta, mică, pe masa de lucru. Lumină indirectă. Radio. Calorifer. Totuși, un șemineu în care pîlpîie focul. O măsuță pentru mașina de scris. Ferestre mari, fără draperii — numai cu perdele. Nici un bibelou inutil, nici o notă de „dezordine estetică“. O perfectă ordine și curățenie. Intrare, fund. Uși: planul I, dreapta, spre dormitor; în stînga, planul II, o singură ușă, spre salon. La ridicarea cortinei, odaia e în întuneric. Nu luminează decît focul din cămin, al cărui joc de flăcări se plimbă pe mobile, inegal și pitoresc. De asemenea, foarte redus, cadranul aparatului de radio, care este în funcțiune. E tocmai o pauză de cîteva clipe. Se aude semnalul postului de radio-difuziune din București: ta, tii, ta, ta, ta, ti, ta, ti, ta... Apoi vocea spicherului, care anunță: „Domnul profesor universitar Năstăsescu-Hrisov a vorbit despre datinele și obiceiurile de Anul Nou. Urmează colinde pentru noaptea Anului Nou, executate de corul de copii al școalelor primare din Capitală. Încă o clipă de tăcere. Apoi se aude corul de copii, la radio, cîntînd cu glasuri mici, dulci și evocatoare o colindă:

Florile sînt dalbe,

O! Lerui, Lerui, Doamne... etc.... etc....

Focul pîlpîie în cămin. După prima strofă, intră — din sufragerie — MANOLE

MANOLE (*aprinde lampa. Primul comutator e lângă ușa sufrageriei. Fără să dea o importanță specială corului, trece — solemn — prin scenă, ducînd, agățat de umerar, fracul stăpînului său. Cînd ajunge la ușa dormitorului, bate și intră fără să aștepte răspunsul, avînd grijă să stingă lumina. Lângă ușa dormitorului este un alt comutator, și amîndouă acționează plafoniera. Corul cîntă mai departe. După puțin, Manole intră din dormitor. Aprinde lumina. Trece și iese, prin sufragerie, stingînd lumina înainte de a ieși. După o clipă reintră, aprinde. Se duce la șemineu și pune o buturugă pe foc. Stinge și iese din nou, aprinde și ia receptorul*): Alo! Da!... Un moment... vă rog... (*Se duce și oprește aparatul de radio.*) Alo!... Da!... Un moment, vă rog... (*Pune receptorul alături, se duce la ușa dormitorului și bate.*) Conașule!... Conița!... (*Iese în sufragerie.*)

ALEXANDRU (*intră. E în cămașă de frac și cravată albă. Pantaloni de frac. În picioare are pantofi de casă, și pe cap — o plasă de păr*): Alo!... Da... Sînt aproape gata... Bine!... Sun și aștept jos. Mai ai maximum zece minute? Perfect! Atunci, viu peste o jumătate de ceas, ca să nu aștept un ceas în mașină. E unsprezece și un sfert... (*Se uită la ceas.*) Sînt sigur că nici nu ai început să te fardezi... Aa! Ai început de la cinci? Bun, bun. Atunci, avem șanse s-ajungem la timp... Ce zici? Cine? Cristian? (*De unde, pînă acum, avea aerul mulțumit, se-ntunecă numaidecît. Tonul de „badinaj“ dispare brusc.*) Mă rog, mă rog... Nu e nimic, nu face nimic. Nu mai merg eu, și-atîta tot. Nu, nu, nu, nu, Elvira!... Orice explicație e de prisos... Ți-am spus clar: dacă vine el la Madeleine, nu vin eu... Firește... sigur... nu puteai să-i pretinzi! De acord: în casa ei, invită — de Reveion — pe cine vrea. Nu, nu, e inutil... Te duci tu singură. Ei aș! Parcă e prima dată... N-ai decît să telefonezi cuiva să vie să te ia. Chiar

lui Cristian. De ce nu? O să fie încântat. Și eu de asemenea. Și eu la fel. Nu e nevoie să țipi, că aud perfect. Bine, de acord... Sînt gelos, dacă zici tu. Să nu vorbim de motive. În definitiv, nu e momentul să ne certăm. Nu pot să mă cert la telefon. Tu, sigur. Tu poți să te cerți oricum... Și prin radio. Ceartă să fie. Nu mai insista, Elvira. Nu s-a putut altfel, nu mai merg, și gata. Păi asta spun și eu! Să te duci... să te amuzi... Eu nu mai ies. Nu mă duc nicăieri. Știu eu? O să primesc colindători... o să citesc... o să mă culc... Nu găsești că „măgar“ e o expresie puțin cam exagerată?... E, da! Așa da! „Idiot“ mai merge. Aaa-aaa-aaa-a! Dacă te-ai decis să răgușești, închid telefonul, să știi! Vreau să fii în voce astă-seară... *Mais non! Écoute... C'est inutile de faire des fautes de français. Tu peux parfaitement crier en roumain*¹!... Da, da, da, da, da, da, da... Ești liberă să faci ce vrei... absolut liberă... Dansează, flirtează... da, da, da!... Cu cine vrei... da, da, da! Repet: cu cine vrei... da, da... A, nu, nu! nu, te rog... Nu admit să vorbești pe tonul ăsta. Nu! Nu, nu, nu, dragă, nu!... Sub nici un motiv, nu! Nu, nu și nu!... Poftim... (*Trîntește receptorul și iese, în dormitor. Pe ultima replică a apărut Manole. Când ajunge lângă telefon, acesta sună.*)

MANOLE (*ia receptorul*): Alo!... (*Alexandru reapare în ușă.*) M-a făcut dobitoc și-a-nchis... Cred că a fost o eroare din greșeală!

ALEXANDRU (*surîzînd*): Probabil!... Ascultă, Manole!...

MANOLE: Poftiți!

ALEXANDRU: Nu mai ies astă-seară.

MANOLE (*surprins*): Cum ați spus?

ALEXANDRU: Am spus că nu mai ies astă-seară în oraș.

MANOLE (*un timp*): Și rămîneți acasă?

ALEXANDRU: Dacă nu ies în oraș, tu ce crezi? (*E totuși nițel nervos.*)

MANOLE (*după un timp*): Hm!

ALEXANDRU: Ce e?

¹ Ascultă... E inutil să comiți greșeli de limbă franceză. Poți foarte bine să țipi și pe românește!

MANOLE : Nimic, conașule... Mă gîndeam că, de opt ani de cînd sînt la dumneavoastră, e prima dată cînd facem Revelionul amîndoi...

ALEXANDRU : De opt ani? Cred că e prima dată în viața mea cînd îl fac singur. Dă-mi haina de casă... (*Se așază.*)

MANOLE : Dacă nu mai ieșiți, ar fi bine să schimbați și pantalonii, conașule. Păcat de dungă să se consume singură prin casă.

ALEXANDRU : Mi-e lene să mă schimb! (*Își trece mîna pe obraz.*) Ce rău îmi pare că m-am bărbierit... Mîine aș fi avut obrazul odihnit. E o mare satisfacție să poți sta — o zi pe an, măcar — nebărbierit... Am ceva de mîncare?

MANOLE : Cum să nu?! Șuncă, friptură de curcan rece, brîn...

ALEXANDRU : Destul, destul.

MANOLE : Doriți să mîncăți acum, sau așteptați Revelionul?

ALEXANDRU : N-aștept nimic...

MANOLE : Da, conașule... (*Vrea să plece în sufragerie.*)

ALEXANDRU : Ascultă! Nu mai pune masa în sufragerie... Pune-mi un tacîm aici, pe măsuța asta, la gura sobei...

MANOLE : De băut ce doriți? Vin, bere?...

ALEXANDRU : Un ceai fierbinte.

MANOLE : Am înțeles. (*Pleacă spre sufragerie, se oprește o clipă.*)

ALEXANDRU : Și dacă mai sună telefonul... (*Se îndreaptă spre dormitor.*)

MANOLE : Da. Iau eu asupra mea.

ALEXANDRU : Spui că am ieșit și n-am lăsat nici o vorbă. Dă drumul la radio. (*Manole se îndreaptă spre aparat.*) Dacă e vreo conferință, oprești...

MANOLE (*pune aparatul în funcțiune. E tot un colind.*)

ALEXANDRU (*după ce a ascultat o clipă, visător*): Manole! Mai ninge afară?

MANOLE : Nu știu, conașule! Să mă uit.

ALEXANDRU (*ieșind în dormitor*): Uită-te, și să vii să-mi spui!

MANOLE : Da, conașule. (*Stinge lumina și iese*).

(*Corul copiilor continuă.*)

ALEXANDRU (*ușa dormitorului a rămas deschisă. După o clipă, Alexandru intră. Și-a pus pijamaua groasă de interior. Se așază într-un fotoliu la gura sobei și ascultă, cu capul pe spate. Aprinde o țigară leneș. O pauză mare. Se aude, foarte discret, soneria de la intrare.*)

MANOLE (*intră din stînga și aprinde. Trece în fund*): Conașule! A venit cineva de la bijutier și vrea să vă dea ceva, dumneavoastră personal.

ALEXANDRU : A, da! Colierul... Să vină-ncoace.

MANOLE : Da. (*Iese. După puțin se reîntoarce, urmînd pe Maria.*) Poftim dumneata aici... (*O introduce prin fund. Aprinde lumina și iese prin sufragerie.*)

MARIA (*se oprește lângă ușă*): Bună seara! (*A înghețat, toată, de frig. E îmbrăcată modest, dar drăguț. Palton de stofă cu guleraș de blană ieftină, mănuși de lînă, fular și beretă la fel.*)

ALEXANDRU (*se ridică*): Bună seara, domnișoară! Poftim... (*Gest să se apropie.*)

MARIA : Nu pot, că sînt cu șoșonii.

ALEXANDRU : Nu face nimic. (*Nu mai insistă însă. Maria rămîne pe loc.*)

MARIA : Nu știam că o să mă poștiți în casă... aici. (*Se uită spre șoșoni. Alt ton, profesional:*) Sînt de la magazinul Knappe...

ALEXANDRU (*privind-o în treacăt*): Atunci, mi se pare că ne cunoaștem.

MARIA : O! Pe dumneavoastră cine nu vă cunoaște?! Pe mine poate m-ați văzut, așa... prin magazin. Am adus colierul. (*Scoate mănușile, se caută minuțios și scoate din corsaj o cutiuță, pe care i-o întinde.*) Am ascuns-o bine, ca să n-o pierd... Două sute de mii de lei sînt banii! (*În timp ce Alexandru desface cutiuța din ambalaj:*) Domnul Knappe vă roagă să-l iertați că vi-l trimite așa de tîrziu, dar abia acum s-a închis magazinul și n-am putut să plec mai devreme.

ALEXANDRU (*cu politețe uzuală*): Vai, dar de ce te-ai deranjat dumneata? (*Oprește aparatul de radic.*)

MARIA: Fiindcă în altcineva n-avea încredere. Și-apoi, și eu stau tot în cartierul ăsta.

ALEXANDRU (*ca să zică ceva*): Da? Unde?

MARIA (*încurcată*): Așaaaa! În direcția asta! (*Face un gest vag.*)

ALEXANDRU (*n-a fost atent*): Destul de central.

MARIA (*surîzînd*): Foarte central. De unde se termină linia de tramvai, mai am zece minute pînă acasă, pe jos.

ALEXANDRU: Și nu ți-e urît să te duci singură?

MARIA: Ba da... Seara, cîteodată, cînd întîrzii la magazin, mi-e foarte urît. Dar am sistemul meu.

ALEXANDRU: Da? (*Nu e atent la ce spune ea.*)

MARIA: Da! C-o stație înainte de a mă da jos din tramvai, fac ochi dulci unui bărbat mai în vîrstă. Și-atunci el se ține după mine pînă acasă... și mă conduce fără să știe. Țștia în vîrstă sînt cei mai copii.

ALEXANDRU (*privind colierul*): Foarte frumos!

MARIA: Nu e întotdeauna chiar așa de frumos. Uneori nu se mulțumesc numai să se țină după mine... Se simt obligați să-mi facă fel de fel de complimente. Ba, uneori, s-a întîmplat să mă apuce și de braț. (*Bagă de seamă că Alexandru nu ascultă, și atunci privește și ea colierul.*) Ah! E splendid! (*Se uită admirativ la colier.*)

ALEXANDRU: Da, desigur. Depinde însă și cine te apucă...

MARIA: Poftim?

ALEXANDRU: Zic, depinde însă și cine te apucă de braț...

MARIA (*surîde jenată*): A, nuuuu... Eu spuneam de colier că e splendid. (*Îl scoate din cutiuță și i-l dă lui Alexandru.*)

ALEXANDRU (*îl ridică pe degete și-l contemplă*): Într-adevăr!

MARIA (*îl privește și ea*): Dar și două sute de mii de lei...

ALEXANDRU (*făcînd un comentariu pentru el și adresîndu-i-se numai fiindcă, întîmplător, e acolo*): Dumneata nu crezi, domnișoară, că banii au mai puțină distincție decît pietrele prețioase?

MARIA (*simplu și vioi*): Ba da, fiindcă banul e mai mult al bărbaților, și pietrele prețioase — ale femeilor.

ALEXANDRU (*se uită la ea mirat și, oricît, interesat*).

MARIA: Ați spus chiar dumneavoastră în ultimul dumneavoastră roman: (*citează*) „O femeie cu geanta plină de bancnote e dizgrațioasă, și un bărbat cu briliante pe degete e respingător“.

ALEXANDRU (*din mirare în mirare. E agreabil surprins de citat. Se uită la ea, pentru ea.*)

MARIA (*îi întîlnește privirea și i-o suportă onorabil, fericită copilărește că a putut „cita“ în fața maestrului ceva din opera lui*).

ALEXANDRU: Dumneata ai citit ultimul meu roman?

MARIA: Ultimul? Le-am citit pe toate. (*Un timp.*)
Dumneavoastră sînteți autorul meu favorit.

ALEXANDRU (*un zîmbet*): Așa?

MARIA: Asta nu înseamnă, însă, că sînteți un scriitor pentru vînzătoarele de magazin, deși foarte multe dintre noi citim mai mult decît clienții pe care îi servim.

ALEXANDRU: Știu, domnișoară. (*Un alt ton:*) Și dorința noastră, a scriitorilor, e să fim citați. De cine, e o chestiune ori prea secundară, ori prea complicată.

MARIA (*care așteaptă de mult să-i spună asta*): Am și un autograf de la dumneavoastră.

ALEXANDRU: Un autograf? De la mine?

MARIA: Da! De la Ziua cărții, cînd ați semnat pe ultimul dumneavoastră roman.

ALEXANDRU: A, da! Și ce ți-am scris?

MARIA (*iarăși citează*): „O amintire banală, pentru doi ochi neobișnuit de frumoși“.

ALEXANDRU (*cu un surîs*): Ai ochii chiar atît de frumoși?

MARIA: Aș! Ați scris dumneavoastră așa, ca să vă aflați în treabă. (*Își dă seama că a luat-o gura pe*

dinainte.) Dar, oricît, mie tot mi-a făcut plăcere. La cîte nu veți fi scris dumneavoastră că au ochii frumoși, fără ca să observați dacă au măcar ochi... Știu eu că scriitorii vin la Ziua cărții cu autografele „improvizate“ de acasă.

ALEXANDRU (*amuzat*): Te asigur că eu nu mi le pregătesc niciodată.

MARIA: Se poate, dar nu cred!...

ALEXANDRU (*tot amuzat*): Mă rog!...

MARIA: De exemplu, de unde era să știți dumneavoastră că aveam ochi frumoși, cînd nici nu v-ați uitat la mine? Mi-ați cerut cartea pe care o cum-părasem și mi-ați scris, așa, repede, dintr-o dată, vorbind cu cineva care era alături... ta... ta-ta-ta-ta... Gata! Se cunoștea că e învățat pe dinafară. (*Un timp.*) Fac prinsoare că și-acum, deși stați cu mine de vorbă de un sfert de ceas, tot nu știți ce fel de ochi am.

ALEXANDRU: Ba da! Albaștri... Și exact ca în autograf.

MARIA (*neîndrăznind să creadă*): Adică? Neobișnuit de frumoși?

ALEXANDRU: Da... adică neobișnuit de frumoși. (*O privește în ochi.*)

MARIA (*iși pierde „aplombul“*. Nu știe ce să mai zică. *Ca să-și dea o conținută, face un pas spre șemineu, apoi încă unul, și întinde mîinile spre flăcări*): Ce cald e aici la dumneavoastră!

ALEXANDRU (*care a urmărit-o, dîndu-și seama — exact — de încurcătura ei*): Dacă ți se pare atît de cald, de ce te apropii de sobă?

MARIA (*simplu*): Fiindcă mie, cînd mi-e cald rău, mă ia cu frig.

ALEXANDRU: Nu vrei să scoți haina cîteva minute? Să nu răcești cînd ieși afară.

MARIA: O nu... mulțumesc... Trebuie să plec. (*Iși regăsește, cu greu, tonul firesc și priza asupra ei. Pauză.*) Atunci... dacă n-aveți nimic de zis de colier, îmi semnați dumneavoastră bonul ăsta de primire... (*Iși caută în poșetă și i-l dă.*) Aici... unde scrie „Semnătura primitorului“. (*Îi arată locul, cu degetul.*)

ALEXANDRU (*ia bonul, se duce la birou, aprinde lampa mică și își pune ochelarii. Se așază să iscălească. Maria îi urmărește fiecare mișcare, fără să poată ascunde fericirea că se găsește, pentru câteva clipe, în intimitatea lui*): Ia spune-mi, domnișoară cu ochi frumoși, unde faci Reveionul în seara asta?

MARIA (*onest*): În pat.

ALEXANDRU (*iscălind*): Cum se poate? O fată tânără și drăguță ca dumneata trebuie să petreacă... să fie invitată... să se amuze cu prietenii... Între cunoștințele dumitale trebuie să fii delicioasă.

MARIA (*atinsă*): Vă mulțumesc de compliment. Mai sînt însă și prin alte părți.

ALEXANDRU (*n-a băgat de seamă c-a ofensat-o. Se ridică de la birou și vine cu bonul spre ea*): Domnișoară cu ochi frumoși...

MARIA: Mă cheamă Maria... Tata a vrut să-mi puie numele Miozotis, dar a renunțat, că nu știa nașul să zică. Acasă îmi spune însă altfel.

ALEXANDRU: Cum?

MARIA: N-are importanță. Și la magazin mi se spune Mary.

ALEXANDRU: Nu poți să-mi spui cum îți zice acasă?

MARIA: Ba da... (*Supărată încă de adineauri*): Dar ăla e nume particular, și la dumneavoastră mă găsesc în interes de serviciu.

ALEXANDRU (*cu o privire la bonul pe care ea îl ține încă în mînă*): Bine, dar acum chestiunile de serviciu s-au terminat.

MARIA: În cazul ăsta, trebuie să plec.

ALEXANDRU (*vrînd să înceapă ceva*): Domnișoară Mary...

MARIA: Nu-mi mai spuneți așa, că aici nu sînt la magazin.

ALEXANDRU: Dar cum să-ți spun?

MARIA: Domnișoară Panait, sau numai „domnișoară“, că e mai ușor de ținut minte.

ALEXANDRU: Ei bine, domnișoară Panait...

MARIA: Poftim...

ALEXANDRU : Aș vrea să-ți mulțumesc pentru că te-ai ostenit să-mi aduci dumneata personal colierul și mărturisesc că nu știu cum...

MARIA (*încremenind la gândul că Alexandru ar vrea să-i dea un bacșiș*) : Din contră, eu trebuie să vă mulțumesc, că — datorită colierului — am avut ocazia să viu aici... să stau de vorbă cu dumneavoastră, plus că am câștigat și o mie de lei.

ALEXANDRU : Cum așa?

MARIA (*încurcată*) : Fiindcă am câștigat prinsoarea.

ALEXANDRU : Prinsoarea?

MARIA : Da. Am făcut prinsoare cu fetele, cu colegele mele, pe o mie de lei, din leafa viitoare, că eu am să vă cunosc personal înainte de sfârșitul anului... Și azi sîntem în 31 decembrie.

ALEXANDRU (*interesat*) : Și cînd ați făcut prinsoarea asta?

MARIA : Cînd ați fost la magazin și ați comandat colierul.

ALEXANDRU : Prin urmare, faptul că mi l-ai adus dumneata nu e o simplă întîmplare?

MARIA : Da' de unde?! Eu m-am rugat de domnul Knappe să mă trimeată pe mine, și cum în mine avea încredere, m-a trimis.

ALEXANDRU (*cu un surîs*) : Mai ales că stai și în cartierul ăsta...

MARIA (*repede*) : Da' de unde?! Stau tocma' în partea cealaltă a orașului.

ALEXANDRU : Așadar, ai câștigat prinsoarea... Și dacă nu mă găseai acasă?

MARIA : Pierdeam o mie de lei.

ALEXANDRU : Și ți-ar fi părut rău?

MARIA : De bani, nu.

ALEXANDRU : Atunci de ce?

MARIA : Așa... (*caută o expresie salvatoare*) în general.

ALEXANDRU (*o privește lung, interesat. De data asta, sub privirea lui, Maria pleacă ochii*) : Sînt foarte mulțumit, domnișoară Mary, că m-ai găsit acasă.

MARIA : Pentru că am câștigat o mie de lei?

ALEXANDRU : Nu.

MARIA : Atunci, de ce?

ALEXANDRU : Așa, în general. (*Pauză. Surîde. Surîde și ea.*)

MARIA (*nu știe ce să mai facă. Pune bonul bine, își pune mănușile, își răsucește fularul*): Trebuie să plec...

ALEXANDRU : Ești grăbită?

MARIA : Nu, dar nu vreau să vă rețin... Văd că vă pregătiți să vă duceți în oraș... la Reveion... (*gest spre cravata de frac*).

ALEXANDRU : Eu? Nici nu mă gîndesc.

MARIA : Credeam. Fiindcă sînteți îmbrăcat în frac.

ALEXANDRU : Da, într-adevăr! Aveam intenția să ies. Datorită însă unui amănunt, am renunțat.

MARIA : Dar important trebuie să fi fost amănuntul acela! (*Se face gata de plecare.*)

ALEXANDRU : Crezi?

MARIA : De vreme ce rămîneți acasă, am impresia că vreți să vă răzbunați.

ALEXANDRU : Să mă răzbun? Pe cine?

MARIA : Pe amănunt.

ALEXANDRU : Nu, domnișoară. Dar eu, ca și dumneata, vreau să-mi petrec Reveionul în pat, sau mai bine zis colea, la gura sobei.

MARIA : E foarte poetic... noaptea Anului Nou... foc în sobă... afară ninge...

ALEXANDRU : Ninge?

MARIA : Oho!

ALEXANDRU (*aproape copilăros*): Ce bine-mi pare...

MARIA : Vă place mult cînd ninge?

ALEXANDRU : Enorm. Și mai ales într-o noapte ca asta. Ninsoarea îi mărește farmecul, o poetizează.

MARIA : Probabil că o să vă inspirați și o să scriți...

ALEXANDRU : Dacă aș fi în stare să scriu versuri, poate...

MARIA : N-ați scris versuri niciodată?

ALEXANDRU : Ascultă, domnișoară! Nu cumva ești vreun reporter, deghizat într-o fată de magazin, cu ajutorul domnului Knappe?

MARIA : Păi adineauri spuneți că mă cunoașteți... sau a fost și asta tot ca ochii din autograf. (*Face, copilărește, un gest de „bărbiereală”.*)

ALEXANDRU : Nu știu ce-a fost, domnișoară, nici cu autograful, nici cu ce-am spus adineauri. Ceea ce știu însă exact este că prezența dumitale, aici, într-o noapte ca asta, la o oră atât de târzie... este un lucru extrem de... de... de pitoresc...

MARIA : Poate chiar un subiect.

ALEXANDRU : Poate și un subiect. În orice caz, un moment deosebit într-o existență uniformă.

MANOLE (*intră împingînd un cărucior, pe care a pregătit totul pentru pus masa. Se uită mirat, numai pentru el, cînd vede că fata se află încă acolo. Începe să descarce căruciorul pe măsuta de lîngă șemineu*).

ALEXANDRU (*pe care intrarea lui Manole l-a întrerupt și îl stînjenește, tace o clipă, apoi, privind masa, are o idee*): Domnișoară Mary, o să te rog să-mi faci o favoare...

MARIA : Eu? Cu multă plăcere... numai să...

(Manole a terminat, între acestea, de pus pe masă un tacîm. Iese cu căruciorul.)

ALEXANDRU : Mi-ai spus că astă-seară ești singură.

MARIA : Da.

ALEXANDRU : Te rog să-mi faci plăcerea și să iei masa cu mine. (*Gest spre mîncare.*)

MARIA (*ultragiată nițel, cu toată bucuria care o inundă*): Domnule Manea...

ALEXANDRU : Uite colea, la gura sobei... să începem anul care vine împreună și să bem o cupă de șampanie în cinstea lui.

MARIA : Domnule Manea... Nu știu ce să cred... nu știu ce să vă răspund.

ALEXANDRU : În seara asta, a tuturor bucuriilor, și dumneata, și eu sîntem fiecare singuri...

MARIA : Și credeți c-o să fim mai mulți dacă sîntem amîndoi?

ALEXANDRU : Să încercăm.

MARIA : Vă mulțumesc foarte mult, dar, vedeți...

ALEXANDRU : Așteptăm să vie Anul Nou, și apoi te conduc pînă la poarta dumitale. (*Cu un surîs:*) O să țin eu, în seara asta, locul domnului în vîrstă,

din tramvai. Haide, scoate-ți mănușile și fularul, și bereta, și șoșonii.

MARIA : A! Nu! (*Are un moment de panică.*) Șoșonii nu!

ALEXANDRU : Bine! Șoșonii nu! Și așază-te colea, în fotoliu... Ca și cum m-ai cunoaște de mult... ca și cum aș fi un prieten al dumitale mai mare... o rudă... un frate... un tată chiar.

MARIA (*privindu-l oarecum domesticită*): Tată? N-aveți fason de tată...

ALEXANDRU : Hai, domnișoară Mary...

MARIA (*privindu-și șoșonii*): Nu, nu se poate. E imposibil. În orice caz, vă mulțumesc foarte mult pentru că... nu m-aș fi așteptat în viața mea să am... să fiu... deși vă spun drept... am avut o presimțire că în noaptea asta o să mi se întâmple ceva mare, ceva de necrezut... O bucurie. Și mi-e cald!... (*Își deschide puțin gulerul.*)

ALEXANDRU (*cu un surîs*): Atunci, treci lângă sobă să te răcorești.... Așadar, nu vrei?

MARIA : Nu pot...

ALEXANDRU : Îmi pare foarte rău.

MARIA : Și mie, vă rog să credeți... Dar e imposibil...

ALEXANDRU : Ce păcat! (*Intră Manole cu căruciorul, cu restul de serviciu.*) Strînge, Manole...

MANOLE (*contrariat*): Nu mai luați masa acasă?

ALEXANDRU : Nu.

MANOLE : Să vă pregătesc iarăși fracul?

ALEXANDRU : Nu...

MANOLE : Am înțeles. (*Strînge tot pe cărucior și iese nedumerit.*)

MARIA (*după o pauză care s-a făcut la ieșirea lui Manole*): De ce nu mai mîncăți?

ALEXANDRU : Fiindcă mă bucuram la gîndul c-o să mîncîc cu dumneata... și acuma o să-mi fie foarte urît singur... (*A spus jumătate serios, jumătate în glumă.*) N-aș vrea însă... domnișoară, să ai un moment impresia că invitația mea a însemnat altceva decît...

MARIA : Un capriciu de scriitor, știu...

ALEXANDRU : Poate. Întîmplarea care te-a adus aici... faptul că pentru prima dată în viața mea mă găsesc singur, într-o noapte ca asta... tinerețea... farmecul dumitale... senzația asta de pace, aș zice luminoasă, pe care mi-o dă prezența dumitale, toate astea... Te rog să mă ierți că am insistat... M-am gîndit numai la mulțumirea mea...

MARIA : O !...

ALEXANDRU : Nu m-am întrebat dacă și dumitale îți va face tot atîta plăcere să-ți petreci noaptea de Reveion cu mine.

MARIA (*se uită drept și cu curaj în ochii lui. Privirea ei, surîsul ei, crisparea pură a întregii ei ființe constituie o mărturisire.*)

MANOLE (*intră din sufragerie*).

MARIA (*cu un efort care-i depășește timiditatea*) : Pssst ! Garçon ! Pune două tacîmuri la masă... (*Rămîne interzisă de curajul ei.*)

MANOLE (*o privește contrariat*).

ALEXANDRU (*surîde atît cît să n-o jignească. El a înțeles tot ce se petrece în ea și că formula chelnărească, adresată lui Manole, este de o savuroasă puritate*) : N-auzi ce spune domnișoara ? Pune două tacîmuri la masă...

MANOLE : Am înțeles, conașule... (*Iese ofensat.*)

MARIA (*a rămas dreaptă sub privirea recunoscătoare a lui Alexandru*) : Să mă iertați c-am dat eu ordin servitorului dumneavoastră... dar nu era așa cum spuneati... și... și m-am enervat...

ALEXANDRU : Îți mulțumesc, domnișoară...

MARIA (*scofîndu-și bereta*) : Doruleț. Așa mi se zice în particular. Doruleț m-am botezat eu singură, cînd am fost bolnavă de scarlatină și mă plictiseam închisă în casă... (*Tot ceea ce face, tot ceea ce spune trebuie să rămîie — deși degajat — absolut copilăresc. Nu trebuie să pară nici o clipă decît ceea ce este în adevăr, adică o fată cuminte, care, vrînd să-și învingă timiditatea, sare cîteodată peste cal.*)

ALEXANDRU : Doruleț... E drăguț... (*Vine să-i ție haina.*) Îmi dai voie să-ți ajut? (*O ajută.*)

MARIA : Mulțumesc... (*Rămîne cu ochii la șoșoni.*)
A! Am uitat!

ALEXANDRU : Ce s-a întîmplat? (*E cu lucrurile ei pe braț, gata să le pună pe un scaun.*)

MARIA : Șoșonii!

ALEXANDRU : Iarăși șoșonii... Ce e cu șoșonii ăștia?

MARIA : Nu pot să-i scot, e imposibil...

ALEXANDRU : Sînt strîmți?

MARIA (*mințind*): Da. Și dacă mi-i scot, nu mai pot să mi-i pun la loc.

ALEXANDRU : Nu face nimic. Poți să stai cu ei... Presupunem că ești încălțată cu cizmulițe rusești...

(*Intră Manole cu căruciorul. E mai încărcat. Ca de două persoane. Începe să pună masa.*)

MARIA (*lui Manole*): Îmi dai voie să-ți ajut și eu?

MANOLE (*de-aici încolo Manole se va uita, ori de cîte ori îi va veni bine, la șoșonii Mariei, cu o mulță nedumerită*): Mulțumesc... nu e nevoie, domnișoară. (*Privindu-i șoșonii:*) Doriți să vă scot șoșonii?

MARIA : Nu, mulțumesc... Nu mi-i scot niciodată în casă.

(*Sună telefonul.*)

MANOLE (*demn*): Lăsați să mă facă pe mine, conașule... (*Ia receptorul.*)

ALEXANDRU : Dă-mi-l mie. (*Manole îi trece receptorul.*)
Și vezi de masă.

MANOLE (*trece la masă, pune tacîmurile și, cînd e gata, iese*).

ALEXANDRU : Alo! (*Din privirea și atitudinea lui se vede că e hotărît s-o repeadă pe Elvira.*) Alo!... Da... da... casa Manea... Chiar eu sînt la telefon. Bună seara, domnule Knappe. Colierul...? E foarte frumos... Mulțumesc, asemenea. La mulți ani... Cine? Domnișoara care l-a adus?

MARIA : Spuneți c-am plecat imediat.

ALEXANDRU : A plecat imediat... Mă rog... Bună seara. (*Închide telefonul. Maria e foarte stingherită.*)
Parcă spuneai că domnul Knappe are încredere în dumneata. Văd că se interesează — și încă insistent — dacă am primit colierul.

MARIA (*o flacăără*): Asta a fost, așa, ca să intre în vorbă.

ALEXANDRU : Aa! Îl interesa mai mult dacă ai plecat de aici... Iartă-mă. Am fost indiscret fără să vreau...

MARIA (*din ce în ce mai stingherită*): Nu face nimic... însă nu e ce credeți...

ALEXANDRU : Dar nu cred nimic... (*Fără voia lui, incidentul l-a contrariat puțin.*)

MARIA (*ezită puțin*): Am furat colierul...

ALEXANDRU (*ars*): Poftim?

MARIA : L-am rugat să mi-l dea mie să vi-l aduc... și n-a vrut... I s-a părut, probabil, suspect că insist prea mult... și atunci...

ALEXANDRU (*atent*): Da...

MARIA : Și atunci l-am furat... (*O spune cu delicioasă naivitate.*) I-am lăsat un bilet că l-am furat ca să-l aduc aici... și, probabil, a telefonat ca să se convingă...

ALEXANDRU : Dacă l-ai adus...

MARIA : Și de-asta...

ALEXANDRU : Cum „și“ de asta?

MARIA (*nu știe dacă trebuie să spună „tot“*): Știți, pe mine mă tachinează fetele la magazin cu dumneavoastră.

ALEXANDRU : Cu mine? De când?

MARIA : De atunci, de la Ziua cărții. Le-am spus că v-am văzut, că mi-ați dat un autograf, și...

ALEXANDRU : Și?...

MARIA : Și-a aflat și domnul Knappe. Și m-a tachinat și el. Mai mult decât fetele... Și-astă-seară, când a văzut că-l rog atât de mult să mă trimită pe mine cu colierul dumneavoastră, a fost... a fost chiar obraznic.

ALEXANDRU (*din nedumerire în nedumerire*): Ce ți-a spus?

MARIA : E! Chestii! I-am răspuns însă și eu cu o obrăznicie, și atunci n-a mai vrut să mă trimeată pe mine cu colierul... A spus că el e de meserie bijutier, nu...

ALEXANDRU : Aha...

MARIA : Și de-aia s-a interesat dacă am plecat imediat...

ALEXANDRU (*cu o intonație prietenească*): Vai, vai, vai!... (*O mângâie pe păr ușor.*) Cîte neplăceri pentru curiozitatea de a cunoaște un scriitor și pentru ambiția de a câștiga o prinsoare...

MARIA : N-am făcut nici o prinsoare cu nimeni...

ALEXANDRU : Bine, dar chiar dumneata mi-ai spus adineauri...

MARIA : M-am „bărbierit“...

ALEXANDRU : Cum?

MARIA : Am mințit...

ALEXANDRU : De ce?

MARIA : Așa!...

*(Intră Manole cu platourile de șuncă, curcan etc.
Le pune pe masă.)*

MANOLE : Conașule, mai lucrați la birou?

ALEXANDRU : Nu, de ce?

MANOLE : Să nu ardă lumina degeaba... (*Stinge lampa mică, iese.*)

ALEXANDRU (*degajează*): E maniac... Nu poate să sufere să ardă lumina fără rost...

MARIA (*examinează încăperea*).

ALEXANDRU : La ce te uiți?

MARIA : La interiorul dumneavoastră. (*Continuă jocul.*)

ALEXANDRU (*reintră Manole. Aduce cești pentru ceai*):

Nu mai trebuie ceai, aduci o sticlă cu șampanie...

MANOLE : Am înțeles. (*Iese cu ceștile.*)

MARIA : Aicea lucrați? (*Se oprește la masa de lucru.*)

ALEXANDRU : De obicei, da.

MARIA (*privind masa, în continuarea unui inventar pe care îl face în gând*): ...și flori!

ALEXANDRU : Singura mea superstiție, ca să zic așa.

Nu pot să lucrez fără cîteva trandafiri pe masă...

MARIA : Și mie îmi plac florile. Am acasă, în odaia mea, două ghivece cu mușcate și unul cu garoafe

albe... Alaltăieri mi-a înflorit un boboc... (*Arătând un portret al Elvirei:*) Asta cine e? Cine e aici?

ALEXANDRU : Unde? (*Se apropie și se uită, deși a văzut bine.*)

MANOLE (*intră cu șampania în frapiera plină de zăpadă*).

MARIA : Aici!

MANOLE (*întoarce capul mirat și iese*).

ALEXANDRU (*care a văzut privirea lui Manole, oarecum de reproș*): O cunoștință. O prietenă.

MARIA : Prietena dumitale? Ce frumoasă e!...

ALEXANDRU : Da. E o fotografie reușită. (*O clipă de tăcere.*)

MARIA (*degajează stînga, același joc*).

ALEXANDRU (*aprinde o țigară*).

MANOLE (*solemn, termină de pus masa*).

MARIA (*se apropie de Alexandru*): N-aveți o fotografie de cînd erați mic?

ALEXANDRU : Nu. Dar de ce?

MANOLE (*trece la vasul cu flori roșii de pe masa de lîngă birou, îl pune pe masa de mîncare, aruncă o privire de control general și iese*).

MARIA : Eu cunosc caracterul omului după mutra pe care o are în fotografiile din copilărie...

ALEXANDRU : Și te interesează „caracterul“ meu?...

MARIA : Îmhîi!

ALEXANDRU (*după un timp*): Îmi pare foarte bine c-ai rămas cu mine, domnișoară Panait.

MARIA (*e oprită în fața unui tablou*): Puteți să-mi ziceți Doruleț...

ALEXANDRU : Ei bravo!

MANOLE (*intră. Și-a pus haina albă și mănușile. Anunță grav*): Conașule, poftiți la masă...

ALEXANDRU (*privind ceasul*): Adevărat... e douăsprezece fără cinci... poftim...

MARIA : Mulțumesc...

ALEXANDRU : Unde stai? (*Gest spre scaune.*)

MARIA (*zăpăcită, neatentă*): Calea Plevnei 251... (*Observă gestul lui.*) A, credeam că... (*Rîde.*) Unde-o fi... Dumneavoastră?

ALEXANDRU : Lîngă dumneata...

MARIA (*se aşază*): Aşa!

ALEXANDRU (*se aşază şi el*): Aşaaa!... (*Pauză.*) Va să zică stai în Plevnei?

MARIA : Da...

ALEXANDRU : Păi, adineauri spuneai că stai în cartierul ăsta, şi aici sîntem în bulevardul Ferdinand...

MARIA : Am minţit...

ALEXANDRU : Iarăşi?

MARIA : Păi sigur...

MANOLE : Să dau drumul la radio, conaşule?

ALEXANDRU (*Mariei*): Vrei?

MARIA : Da! Sigur...

MANOLE (*se duce şi dă drumul aparatului. Se aude acelaşi semnal de pauză de la începutul tabloului.*)

VOCEA SPICHERULUI : „Cînd va bate gongul, va fi ora douăsprezece“.

1. (*Semnalul de pauză continuă.*)

MARIA (*surîde şi aşteaptă*): La mine e fără un minut.

ALEXANDRU (*acelaşi joc*): La mine, fără două. (*Îşi potrivesc ceasurile.*)

MARIA : Sînteţi în urmă.

ALEXANDRU : Poate mergi dumneata înainte.

MARIA : În orice caz, sîntem la distanţă mică unul de altul...

MANOLE (*se uită crispat la radio*).

VOCEA SPICHERULUI : „Atenţiune“...

(*Se stinge lumina peste tot, chiar şi în cadranul de la radio. Întineric complet, tăcere deplină, în timp ce gongul începe să bată cele douăsprezece lovituri ale finelui de an şi de tablou.*)

MANOLE : Bine că dă Dumnezeu de se mai stinge lumina şi singură cîteodată!

C o r t i n a

T A B L O U L II

Același decor. Două ore mai târziu. E aprinsă numai lampa cu picior, de lângă divan. Maria și Alexandru sînt tot la masă. Se cunoaște că între ei, datorită discuției de pînă acum, ori poate șampaniei, s-a stabilit o oarecare intimitate. Rezervată totuși.

MARIA (*a băut și nu e obișnuită. Se bagă de seamă. Trage cu desperare dintr-o țigară care nu arde și pe care nu știe s-o ție bine în mînă, deși vrea să-și dea aere de fumătoare mare*): Iară mi s-a stins...

ALEXANDRU (*scoate bricheta*): Aprinde alta.

MARIA: Dar de ce s-aprind alta?

ALEXANDRU: Fiindcă o țigară pe care o aprinzi de mai multe ori nu mai e bună.

MARIA: Dar n-am aprins-o decît de două ori...

ALEXANDRU (*oferind bricheta aprinsă*): Și cu asta... patru.

MARIA: Mulțumesc. (*Trage din țigara aprinsă.*)

ALEXANDRU: Mai vrei un pahar de șampanie?

MARIA (*face pe grozava*): Cum să nu... Eu beau de sting... „Țiu“ cît vreau și nu mă cunosc niciodată... (*Degajată:*) Cîte sticle am băut pînă acum? Trei, patru?

ALEXANDRU: Una singură...

MARIA: Una? Imposibil!...

ALEXANDRU: Serios! Una!

MARIA (*fanfaroană*): Atunci, am băut-o singură... Eu știu ce pot să beau.

ALEXANDRU: Uite, acum începem pe a doua...

MARIA: Mai ai, că poate ne mai trebuie?

ALEXANDRU: Mai am. (*Îi toarnă.*) Asta o să fie mai bună, că e mai rece. Stă de-un ceas în frapieră.

MARIA: Mie nu-mi place rece, îmi place dulce. (*Lui Alexandru, care i-a umplut paharul:*) Mulțumesc.

ALEXANDRU (*îchină*): Noroc!

MARIA: Nu se zice „noroc“. Astă-seară se zice „la mulți ani!“.

ALEXANDRU: Adevărat! (*Îchină din nou:*) La mulți ani!

MARIA (*banal și copilărește, sub așrul de gravitate pe care și-l impune, urează cum știe ea*): Anul nou cu fericire și noroc! (*Ridică paharul.*) Spor și berechet! (*Bea pînă la fund.*) Pf-pf-pf-pf! (*Un fior.*) Da' rece e! (*A uitat ce spunea adineauri.*) Să spun drept? Mie, din toate băuturile de pe lume, îmi place — cel mai mult și mai mult — cafeaua cu lapte... Să știi că dacă mă cherchelesc, fac urît de tot.

ALEXANDRU: Da? Cum adică?

MARIA: Adorm imediat. (*Cască discret.*)

ALEXANDRU: Atunci, nu-ți mai dau să bei...

MARIA: Ba da. Vreau să beau. Fiindcă astă-seară mă simt bine... mă simt așa de bine... sînt fericită... Nu știu de ce, dar sînt fericită de tot. (*Un timp. Se lasă pe speteaza fotoliului și închide ochii o clipă.*) Foarte fericită! (*Alt timp.*) Pe dumneata nu te întristează noaptea Anului Nou?

ALEXANDRU: Din contră. În noaptea asta trebuie să ne închipuim că, o dată cu anul care începe, o să se schimbe ceva în viața noastră... Să se schimbe în mai bine...

MARIA: Pe mine m-a întristat întotdeauna pînă acuma... Mă făcea să mă simt singură, mică... Îmi venea să plec pe străzi și să colind la fiecare fereastră luminată. Mi-era dor de mine cînd eram mică... de traista pe care mi-o făcea mama, din față de saltea ruptă... de ghetuțele cu nasturi din colțul sobei, pe care Moș Crăciun mi le umplea cu de toate... cu bomboane, cu rochițe, cu păpuși. În vis, bineînțeles! (*Rămîne pe gînduri.*) Și toată noaptea mi se părea că trec sănii cu clopoței prin cer. (*Alt timp.*) Astă-seară e prima dată cînd nu sînt tristă... (*Ca pentru ea:*) Am început Anul Nou atît de frumos, alît de neașteptat! (*O pauză.*) Pe onoarea mea dacă îmi vine să cred că sînt aici...

ALEXANDRU: De ce?

MARIA: Păi ce, e de crezut?... În casa dumneavoastră... cu dumneata... Stăm de vorbă... (*Suride:*) Eu cu dumneata. Nici în visurile mele cele mai secrete

nu mă gîndeam c-o să pot trăi vreodată clipa asta...

ALEXANDRU (*un surîs*): Va să zică te-ai mai gîndit la mine și altă dată?

MARIA (*sincer*): Oho! Să fiți dumneata sănătos de cîte ori. Știți cînd v-am văzut prima oară eu pe dumneavoastră „în carne și oase“?

ALEXANDRU: La Ziua cărții!

MARIA: Nu, la Festivalul scriitorilor. La Ateneu...

Ați ținut o conferință despre romanul românesc.

ALEXANDRU: Și cum ți s-a părut?

MARIA: Erați mai bine ca în fotografii.

ALEXANDRU: A, nu, nu, nu eu! Întrebam de conferință.

MARIA: Să vă spun drept, n-am auzit-o, că ascultam prea atent.

ALEXANDRU: Cum vine asta?

MARIA: Ascultam cum vorbeți și n-am înțeles ce-ați spus.

ALEXANDRU: Aha!

MARIA (*șampania crește în efect*): E, chestii!

ALEXANDRU: Mă rog. (*Prins din ce în ce mai mult, deși în el stăruie un gînd parcă potrivnic:*) Și zi... mă cunoșteai din fotografii... (*N-o întreabă din cabotinism și nici din curiozitate, ci dintr-un sentiment care le depășește pe amîndouă.*)

MARIA: Am un maldăr acasă. Tăiate din reviste, din jurnale...

ALEXANDRU: Cîtă cinste...

MARIA: A! Trebuie să fiți obișnuit. Cîte mii de admiratoare n-or fi tăiat, ca și mine, fotografia dumitale din reviste și din jurnale?!

ALEXANDRU: Asta se întîmplă cu artiștii din film. Un scriitor nu se bucură de atîta trecere în ochii publicului.

MARIA: Nu mai faceți pe modestul, că știu eu!... Cîte milioane de scrisori primiți pe zi?...

ALEXANDRU: Eu? Foarte rar, cîte una...

MARIA: Fiindcă pe celelalte le aruncați, probabil, la coș, necitite?

ALEXANDRU: Le citesc pe toate. Și le păstrez pe toate.

MARIA : Da? (*Se emoționează și, ca să-și dea o conțință, vrea să tragă din țigară.*) Iară s-a stins.

ALEXANDRU (*îi dă foc*).

MARIA : Mulțumesc. (*Caută ceva cu privirea.*)

ALEXANDRU (*observînd-o*) : Vrei ceva?

MARIA (*încurcată*) : Da... da... (*A găsit.*) Mai vreau un pic de șampanie... (*Cască ușor.*)

ALEXANDRU : O s-adormi...

MARIA : Nu e nimic. Știu c-o să visez frumos.

ALEXANDRU (*toarnă în pahar*).

MARIA (*închină*).

ALEXANDRU (*același joc*) : La mulți ani!

MARIA (*sinceră în urare*) : Cînd ne-o fi mai rău, să ne fie ca acum! (*Bea.*) Ultimul! (*Un frison.*) Probabil că s-a mai răcit și gheața, că șampania e ceva!!! E și mai rece acum. Parcă am băut frig cu spumă. Vai, ce amețită sînt... (*Cască lung, apoi, brusc:*) De ce nu mi-ai răspuns niciodată la scrisori?

ALEXANDRU : Poftim?

MARIA : Lasă, c-ai auzit dumneata ce-am zis. Măcar un rînd, că nu mureai.

ALEXANDRU : Mi-ai scris dumneata mie?

MARIA : Treizeci și patru de scrisori...

ALEXANDRU : Aaa!... (*Știe de ce e vorba.*)

MARIA : Niște plicuri maari... mari, și cu un scris așa, mic, miic.

ALEXANDRU (*realmente și agreabil surprins*) : Dumneata ești Doruleț?!

MARIA : Da, eu sînt. Doruleț cu părul creț. Țsta e pseudonimul meu.

ALEXANDRU : Domnișoară Doruleț... dumneata ești o cutie cu surprize...

MARIA (*luînd o prăjitură*) : Și dumneata — un bufet cu bunătăți.

ALEXANDRU : Așadar, dumneata ești Doruleț.

MARIA : În persoană.

ALEXANDRU : Nu mă așteptam ca o fată atît de tină... atît de... de...

MARIA : De... de mai cum?

ALEXANDRU : Atît de drăguță ca dumneata... să scrie niște scrisori așa de frumoase.

MARIA : Și le-am scris de-a dreptul, fără „concept“.

ALEXANDRU : De obicei, numai femeile urîte scriu scrisori frumoase.

MARIA : Aa! De-aia nu mi-ai răspuns? Ai crezut că sînt urită?

ALEXANDRU : Nu răspund niciodată la scrisori de-astea... Dar dacă aș fi bănuît, dacă aș fi știut că sînt de la dumneata, ți-aș fi răspuns.

MARIA : Da? (*Se deschide toată într-o privire.*)

ALEXANDRU (*liniștit, convins*): Da...

MARIA (*curiozitatea e mai tare ca bucuria, sau poate e numai o consecință a ei*): Și ce mi-ai fi scris?

ALEXANDRU (*oarecum încurcat*): Știu și eu?! Că îmi pare bine pentru că îmi citești cărțile... că sînt mulțumit fiindcă te gîndești atît la mine... Că ai talent literar... Sau, poate, ți-aș fi scris că nu cred nimic din tot ce-mi spui în scrisorile dumitale.

MARIA : Atunci, mai bine că nu mi-ați răspuns. (*Se uită la ceasul-brățară de la mînă.*) Vai! Trei aproape! (*Cu un surîs deja somnoros:*) Ce repede trece timpul cu dumneata... Cînd te gîndești că sînt aici de anul trecut... (*Trage inutil din țigara stinsă.*)

ALEXANDRU (*dîndu-i foc*): Vrei să aprinzi?

MARIA : Mulțumesc. (*Aprinde.*) Da' proaste țigări!

ALEXANDRU : Nu sînt ele de vină dacă se sting.

MARIA : Dar cine?

ALEXANDRU : Dumneata!

MARIA : Eu? (*E foarte mirată.*)

ALEXANDRU : Da. Fiindcă nu știi să fumezi.

MARIA (*iarăși fanfaroană*): Poate! Fiindcă, de obicei, fumez cu luleaua.

ALEXANDRU : Atunci, se explică.

MARIA : Ce se explică?...

ALEXANDRU : De ce, în loc să tragi, sufli și stingi țigara.

MARIA : Cum suflu? (*Experimentează.*) Aha!... (*A tras un fum bun, se încacă ușor, tușește.*) Am tras în

piept. De-aia suflam, fiindcă nu vreau să trag în piept.

ALEXANDRU : Ai face mai bine să nu fumezi de loc.

MARIA : Eu fără tutun sînt desființată!... Și pe urmă, astă-seară am să trag și în piept... am să fac de toate... să vorbesc tot timpul, să beau. Îmi vine să și cînt, dar n-am voce... Vrei să vezi? (*Fredonează totuși ceva.*)

ALEXANDRU : Ba ai voce foarte drăguță...

MARIA : Eh! Un firicel acolo! Să n-aud decît eu cînd cînt. Atît! Mai vreau un pic de șampanie.

ALEXANDRU (*o servește și își pune și lui*).

MARIA : Mersi. (*Soarbe.*) Ah! Dacă ai ști ce fericită sînt!

ALEXANDRU : Adevărat?

MARIA (*cu buzele în pahar*): Îmhîi! (*Aprobă din cap.*)

ALEXANDRU : Pot să te întreb de ce?

MARIA : Dumneata nu ești fericit cînd ți se-mplinește ceva?

ALEXANDRU : Și ce ți s-a-mplinit astă-seară?

MARIA : Nu spun, că mă pui într-un roman...

ALEXANDRU : Mă faci curios, Doruleț...

MARIA : Cum mi-ai zis? (*I-a făcut foarte multă plăcere.*)

ALEXANDRU : Doruleț... (*Un surîs.*) Cu pseudonimul... Te superi?

MARIA (*plină de bucurie*): Nu! Între scriitori, merge!

ALEXANDRU : Și tot nu-mi spui?

MARIA : Ba da. (*Repede, recitativ, fără pic de expresie:*)
Uite, visul meu, de un an de zile, de cînd... (*Se oprește.*) Nu, nu pot să spun.

ALEXANDRU : De cînd ce?

MARIA : De cînd... am citit prima carte de-a dumitale... a fost să vă cunosc personal; să vă vorbesc o singură dată, și uite-mă... Sînt aici... V-am cunoscut... vorbim... Adică vorbesc eu tot timpul că dumneata nu spui nimic. Parc-ai fi de la filmul mut.

ALEXANDRU : Prefer să te-ascult.

MARIA : Deși n-am făcut chef niciodată, pot să-ți spun — precis — că eu vorbesc mult numai cînd sînt chefuită.

ALEXANDRU : Păi te lăudai că faci tot timpul niște beții!

MARIA (*prinsă, vrea să o dreagă*) : A! Da! Beții, da, dar nu chefuri... E o diferență. Cum ai zice, de exemplu, ghețe și pantofi. Nu e totuna, deși e tot aia...

ALEXANDRU : Ia spune-mi, Doruleț, de ce spui numai minciuni?

MARIA : Eu? N-am mințit în viața mea.

ALEXANDRU : Asta e cea mai mare minciună din toate pe care mi le-ai spus pînă acum.

MARIA : Dumneata confunzi minciuna cu altceva.

ALEXANDRU : Cu ce?

MARIA (*pe același ton important de la aceeași replică*) : E, chestii!

ALEXANDRU : Ia să luăm noi „chestiile“ astea pe rînd... Mi-ai spus că te-a trimis domnul Knappe cu colierul, și nu era adevărat.

MARIA : De unde poți să știi? Asta ți-am spus-o tot eu.

ALEXANDRU : Mi-ai spus că ai făcut prinsoare cu colegele dumitale, pe o mie de lei, și-a fost simplă invenție...

MARIA : Da, invenție, dar n-a fost minciună...

ALEXANDRU : Te-ai lăudat că ești fumătoare pasionată. Mi-ai vorbit de pipe, de lulele, de narghi-lele, și eu sînt sigur că astă-seară ai fumat cea dintîi țigară în viața dumitale.

MARIA : Nu e adevărat. A doua... Cea dintîi am fumat-o înainte de a veni aici, ca să am curaj...

ALEXANDRU : Mi-ai spus c-ai făcut mii de chefuri, c-ai băgat sub masă mii de băutori serioși și, de la primul pahar de șampanie, ți s-au închis ochii de somn...

MARIA : Așa beau eu. Cu ochii închiși!... Ca somnambulii...

ALEXANDRU : În două ceasuri de cînd stăm de vorbă amîndoi, la gura sobei, nu știu dacă ai spus un

cuvînt adevărat... Ai vrut să mă convingi că ești o fată emancipată, poate chiar și mai mult decît atît, că pentru dumneata viața și oamenii nu mai au nici un secret... că la dumneata, de exemplu, faptul că bei o sticlă de șampanie, noaptea, cu un bărbat pe care-l cunoști de-un ceas, e un lucru obișnuit...

MARIA (*ușor răzbită de șampanie, sau poate de mulțumire, ridică ochii mari spre el*): Și nu se cunoaște?

ALEXANDRU: De ce spui atîtea minciuni, Doruleț?

MARIA: Ca să pot spune mai ușor adevărul... așa, printre minciuni.

ALEXANDRU: Și, în același timp, să nu mai creadă nimeni în el... Uite, eu nu mai cred că e adevărată nici povestea cu autograful.

MARIA (*atentă, agățată de buzele lui, n-a observat că țigara s-a consumat, uitată în mînă, și a ajuns la deget*): Au! (*Tresare speriată și aruncă țigara.*)

ALEXANDRU: Ce este?

MARIA (*iși suge degetul*): Țigara... m-a ars... Vezi? Am fumat-o cum m-ai învățat dumneata... Trag în piept și mă ard la deget. (*Îi întinde degetul.*) Uite ce rău m-am ars.

ALEXANDRU (*îi ia degetul și i-l examinează*).

MARIA: Nu dau cu lac niciodată pe unghii... Nu e serios! (*Își retrage, jenată, mîna.*)

ALEXANDRU: Să-ți aduc ceva gras să te ungi?

MARIA: Nu, lăsați, că-mi trece... Îl moi puțin în șampanie, și gata... (*Ceea ce și face, avînd grijă să sugă mereu degetul și să-l moaie mereu în cupă.*) Ce bună e cînd o bei cu degetul!... (*O privire la ceas.*) Ah! Și trebuie să plec... Cred că e mai tîrziu decît adineauri... Ce-o fi zicînd mama, sărăcuța? La ea mă gîndesc mai mult, că tata se sinchisește mai puțin.

ALEXANDRU: Ce e tatăl dumitale?

MARIA: Filozof...

ALEXANDRU: ?

MARIA: A fost funcționar și, de cînd l-a scos la pensie, s-a făcut filozof. (*Un timp*). Cam filozof a fost

el întotdeauna... dar acum are timp mai mult de pierdut, și profită.

ALEXANDRU : Cine te iubește mai mult?

MARIA : Mama... Mama pe mine, și tata pe sora mea. Pe Fanța.

ALEXANDRU : Și dumneata pe cine iubești mai mult?

MARIA : Eu? (*Se uită la el.*) Din lume, sau din familia mea?

ALEXANDRU : Din lume.

MARIA : Din lume, mă privește personal, și din familia mea, pe toți la fel... Și pe mama mai mult... (*Un timp.*) Trebuie să fie și Milică la noi... dacă n-o fi plecat după mine, să mă caute...

ALEXANDRU : Cine e Milică?

MARIA (*repede*) : Fratele meu. (*Un timp.*) O mai fi ningînd afară?

ALEXANDRU (*se ridică și se duce spre fereastră*) : Să vedem. (*Își lipește fruntea de geam și privește afară, cu mâinile streșini laterale.*) Da, ninge, dar nu se vede bine, din cauza luminii.

MARIA : S-o sting?

ALEXANDRU : Dacă vrei...

MARIA (*întinde mîna spre lampa cu picior, care se găsește între fotoliu și divan*).

ALEXANDRU (*stinge înaintea ei. Încăperea rămîne în întuneric. Se vede cum ninge afară.*)

MARIA : Vai, ce frumos e!

ALEXANDRU : Minunat!...

MARIA : Și e așa de bine să stai la gura sobei, într-un fotoliu în care încapi toată! (*Se cuibărește cu picioarele în fotoliu.*) Pot să mă sui cu șoșonii? Sînt curați!...

ALEXANDRU : Te rog. Ca la dumneata acasă.

MARIA : Pardon. La mine acasă nu stau cu șoșonii, că nu e grajd. Stau în papuci... în papucii mei... (*S-a cuibărit.*) Ah! Ce bine e! (*Se uită spre fereastră un timp.*) Să stai așa și să te uiți cum ninge afară. (*Un timp privește ninsoarea.*) Mi se pare că trăiesc un basm... (*Își reazemă capul de spe-teaza fotoliului.*)

ALEXANDRU (*se așază la locul lui*). .

MARIA (*de aici pînă la sfîrșitul scenei, somnul o va cuprinde treptat-treptat, și vocea îi va scădea, ca un cîntec care se depărtează. Începe să fie între vis și viață. Se aud clopoțeli unei sănii care trece*): Auzi? O sanie. Trebuie să fie Moș Crăciun în ea! (*Surîde la gîndul ăsta, amuzată, copilărește.*) Se duce să se plimbe la Șosea? (*Un timp.*) Și mîine tot orașul o să fie alb, și peste tot o să miroasă a mandarine... (*Un timp.*) Mîine... Mîine totul o să mi se pară un vis... un vis dintr-o noapte de iarnă... (*Se cutremură ușor.*) Să nu crezi că dorm... Mai stau puțin, și pe urmă plec... (*Alt timp.*) Mai stau așa puțin, să mă uit bine la toate... (*Se uită la fiecare lucru pe care îl citează.*) La odaia asta, mare ca la teatru... La masa de lucru cu trandafiri galbeni în vas, că — altminteri — nu pot să scriu... La focul ăsta, care s-a stins încet în sobă... la dumneata, care fumezi și tragi în piept... (*Repede duce la gură degetul ars.*) Au! Cum mă doare! (*Și-l sărută.*) La zăpada de-afară... la fotoliul ăsta... (*Rămîne un timp dasă pe gînduri.*) E foarte frumoasă iubita dumitale, să știi!...

ALEXANDRU : Cine?

MARIA : Fotografia de pe birou. Nu mi-e neceaz c-o ții acolo, dar mi-e neceaz că te uiți la ea cînd lucrezi... Trebuie s-o iubești foarte mult.

ALEXANDRU : Poftim?

MARIA (*aude numai ce spune ea*): Poți să spui ce vrei, că eu știu tot, și pe mine mă lasă absolut indiferentă... Zău dacă nu mă lasă indiferentă... Eu îmi iau acuma rămas bun de la tot, și pe urmă plec... (*Un timp.*) Mă duc. O să am atîtea de scris, în noaptea asta, în jurnalul meu... Îmi scriu jurnalul, știi? (*Un timp.*) Și fac și versuri... Diferite poezii... Am și publicat...

ALEXANDRU (*încet, ca să nu-i tulbure gîndurile*): Da?

MARIA (*din ce în ce mai prinsă de somn*): Îmhh! La „Primii pași“, în *Adevărul literar*. (*O pauză mare.*

Apoi începe să declame, încet, fără patos, rar, legănat:)

„...Să simt pe fruntea mea curată
Cînd somnul vine să m-ajungă
O mînă dragă, adorată
Și mîngîierea ei prelungă...”

Asta e dintr-o poezie de-a mea... dedicată cuiva... știu eu cui... (*Închide ochii bine.*) E frumos, nu?

ALEXANDRU: Foarte frumos.

MARIA: „...O mînă dragă, adorată și mîngîierea ei prelungă.” Partea asta îmi place mie cel mai mult. Parcă e de Eminescu. Să nu crezi c-am adormit. Nu-ți fie frică... mai stau numai un pic, și plec. (*O pauză mare.*) Mă duc acasă... Plevnei 251... E așa de bine aici în fotoliu! Aș putea să și dorm... Dar și patul meu de-acasă e bun. Și am un puișor de pernă, moale... Lăcrimel îl cheamă... Toate lucrurile mele de acasă au cîte un nume... Pe ăsta îl cheamă Lăcrimel, fiindcă îl am special pentru plîns. Ca să nu mă vadă Miau. Știi cine e Miau? E pisica mea. Adică, de fapt, e cotoi, dar tot pisică e... (*Surîde.*) Hm! Ce curios! Toți cotoii sînt pisici, dar nu toate pisicile sînt cotoi. Mi se pare că mi-e cam somn... (*Se face mică în fotoliu și se lasă somnului, care o învinge.*)

ALEXANDRU (*o lasă puțin, pînă i se pare că a ațipit, apoi se duce și se așază pe brațul fotoliului ei. Îi ridică ușor capul și i-l sprijină pe umărul lui. Apoi o mîngîie ușor pe frunte*).

MARIA (*n-a deschis ochii, dar a simțit tot și s-a lăsat așa, somnului, destinului, sau — pur și simplu — lui Alexandru*).

ALEXANDRU (*are o privire nouă în ochi. E parcă întinerit, strălucitor, surîde, peste somnul ei, peste gîndurile lui, peste clipe, peste tot. Se aude undeva un cor. Cînd s-a convins că doarme, aprinde lampa și sună.*)

MANOLE (*intră*).

ALEXANDRU: Ssssssst! Nu face zgomot... Doarme! (*Vorbește șoptit, dar nu exagerat:*) Adu un pled și puișorul meu de pernă.

MANOLE (*iese*).

ALEXANDRU (*îngenunche pe covor și-i scoate șoșonii*).

MANOLE (*a avut grijă să aprindă și să stingă lumina când a intrat din dormitor. Aduce pledul și pernuța.*)

ALEXANDRU (*privește cu un suris picioarele Mariei, care au apărut din șoșoni încălțate cu pantofi de magazin, gen papuci*).

MANOLE (*observă*): D-aia nu vrea să scoată șoșonii! N-are nici ghete în picioare.

ALEXANDRU : Adu papucii pe care îi are coniuța Elvira aici. (*Manole face un pas să plece.*) Adică nu! Adu papucii mei. (*Manole același joc.*) Ia stai... stai... patul e făcut?

MANOLE : Nu, conașule. Să-l fac pentru două persoane?

ALEXANDRU (*aspru*): Nu! Ajută-mi s-o duc în dormitor (*cu intenție*) pe domnișoara.

MANOLE (*gest s-ajute*).

ALEXANDRU : Stai! Lasă... (*Ia în brațe, ca pe un fulg, pe Maria.*) Dar știi că doarme...

MANOLE (*mergînd după el, cu pledul și perna*): Nu-i priește șampania!...

(*Ies, amîndoi, în dormitor și lasă ușa deschisă. Se aud vorbind de acolo.*)

ALEXANDRU : Stinge lampa.

MANOLE (*bucuros și grăbit*): Imediat...

ALEXANDRU : Și aprinde lampa mică...

MANOLE (*trist*): Da. (*Jocul de lumini s-a observat.*)

ALEXANDRU (*intră din dormitor, urmat de Manole, care așteaptă ordine*): Poți să te duci să te culci, Manole...

MANOLE (*se pregătește să strîngă masa*).

ALEXANDRU : Lasă, lasă! Strîngi mîine dimineață. (*Se uită pe masă.*) Unde e cartea aia groasă, pe care am adus-o eu astăzi la prînz din bibliotecă?

MANOLE : Am dus-o la loc, conașule. Să mă duc s-o aduc?

ALEXANDRU : Nu, mă duc eu... (*Iese, spre bibliotecă.*)

MANOLE (*așteaptă pînă se asigură că Alexandru s-a depărtat, se apropie de măsută, își toarnă — repede — un pahar de șampanie. Închină, în oglinda din perete*): Să trăiești, coane Manole, și cele dorite... La mulți ani! (*Bea dușcă, apoi iese, ștergîndu-se cu mîna la gură... „delicat“.*)

ALEXANDRU (*revine din bibliotecă cu o carte groasă. Se duce la dormitor, împinge puțin ușa, care nu e închisă complet, privește cu un suris somnul Mariei, apoi se duce la birou, se așază, desface cartea și vrea să citească. Dar ochii i se duc dincolo de carte.*)

ELVIRA (*intră în rochie de seară, cu blana desfăcută și cu un fișiu pe cap. Foarte elegantă. Îi sticlesc puțin ochii. E agitată și volubilă. Se cunoaște că vine de la Reveion.*)

ALEXANDRU (*o clipă surprins, își recapătă calmul. Se ridică și o întîmpină.*)

ELVIRA: *Bonsoir, Alexandru... (Vine și se bagă cu fruntea sub buzele lui, ca s-o sărute.)* Ce zici de surpriza asta?

ALEXANDRU: Mă pregătesc s-o savurez pe de-a-n-tregul...

ELVIRA: Mai întîi de toate, ai putea să-mi spui „la mulți ani!“...

ALEXANDRU: La mulți ani, Elvira!

ELVIRA: Nu mă săruți? Ești supărat pe mine?

ALEXANDRU: Eu? N-aș avea nici un motiv.

ELVIRA: Nu mai ești gelos? (*Surîde.*)

ALEXANDRU: Nu mai sînt...

ELVIRA: Atunci, îmbracă-te repede și hai...

ALEXANDRU: Unde?

ELVIRA: La Melody. Ne așteaptă toată banda acolo.

ALEXANDRU: Nu, Elvira... Nu merg.

ELVIRA: Cum? După ce m-am deranjat eu, personal, să viu să te iau?

ALEXANDRU: Ești foarte drăguță, dar mi-e imposibil să merg.

ELVIRA: De ce?

ALEXANDRU (*liniștit*): Nu sînt singur...

ELVIRA (*nedumerită*): Cum nu ești singur?...

ALEXANDRU: Am un musafir.

ELVIRA (*același joc*): Unde e?

ALEXANDRU (*un gest spre dormitor cu capul*): Doarme.

ELVIRA: Cine e?... (*Se uită la el... observă deodată masa, apoi lucrurile Mariei. Se duce, se convinge că sînt ale unei femei, ia bereta Mariei în mînă și i-o arată.*) Alex! Ce e asta?

ALEXANDRU (*calm*): Tu nu vezi? O beretă...

ELVIRA (*palidă, stăpînindu-se însă*): Cine e femeia asta?

ALEXANDRU: O fată!

ELVIRA: O fată? Și unde e?

ALEXANDRU: În dormitor.

ELVIRA (*un gest spre dormitor*).

ALEXANDRU: Nu! Te rog... O deștepți din somn.

ELVIRA (*deși a renunțat să se mai ducă la dormitor*): Și?

ALEXANDRU: De-abia a adormit...

ELVIRA (*o izbucnire de indignare*): Mă mir ce mă reține să nu te iau la palme.

ALEXANDRU: Probabil mănușile.

ELVIRA: Nu meriți să mă port cu tine cu mănuși.

ALEXANDRU: Atunci, scoate-ți-le.

ELVIRA (*un pas spre el*): Ce caută aici femeia asta?

ALEXANDRU: A venit să-mi aducă ceva de la bijutier...

ELVIRA (*are presimțirea c-ar putea-o interesa direct*): Ce?

ALEXANDRU: O factură...

ELVIRA: O factură? Pentru ce?

ALEXANDRU: Ca s-o achit...

ELVIRA: Prin urmare, o vînzătoare de magazin?

ALEXANDRU: Da. Și mi s-a părut amuzant s-o invit să facă Reveionul cu mine... Asta e tot.

ELVIRA (*privind în detaliu*): Văd!... Ați supat... ați băut șampanie...

ALEXANDRU: Ca de Reveion...

ELVIRA (*privindu-l în albul ochilor*): Alex, nu ți-e rușine?

ALEXANDRU: Nu văd de ce...

ELVIRA: Aici? În casa noastră?

ALEXANDRU (*rectificînd ușor*): În casa mea.

ELVIRA (*ridicînd tonul*): Dar casa este și a mea. Casa amantului meu e și casa mea, înțelegi? Și dacă într-o seară viu pe neașteptate, nu-nseamnă că trebuie să găsesc aci prima femeie de stradă pe care ai întîlnit-o.

ALEXANDRU: Respectă-mi, te rog, invitații.

ELVIRA (*nervi*): Tu dacă ai găsi în patul meu un băiat de prăvălie l-ai respecta??... Tu trebuie să mă respecti pe mine... Să te gîndești că am o cheie a mea și că pot intra aici oricînd...

ALEXANDRU: Dar nu mă deranjează de loc c-ai venit...

ELVIRA (*face cîțiva pași, apoi se-ntoarce spre el*): Va să zică ai vrut să te răzbuni, pentru astă-seară. Frumos! Originală răzbunare! Și demnă de un om ca tine.

ALEXANDRU: A fost o simplă întîmplare...

ELVIRA: Fără detalii, te rog...

ALEXANDRU: Nu sînt detalii. În noaptea asta s-au întîmplat lucruri serioase.

ELVIRA: Îmi închipui. (*Gest spre dormitor.*)

ALEXANDRU: Da, dar tu nu poți să judeci decît după aparențe. Restul mă simt obligat să ți-l semnalez eu.

ELVIRA: Nu te mai osteni. Sînt deplin lămurită. De-altminteri, nici n-o să te mai rețin... Nu vreau să tulbur prea mult „idila”... (*Se duce la telefon.*) Îmi dai voie?...

ALEXANDRU (*pune telefonul în priză*): Te rog...

ELVIRA (*caută un număr, îl formează*).

ALEXANDRU (*aprinde o țigară*).

ELVIRA (*la telefon*): Alo! Melody? Aici doamna Marian. Bună seara, Jean! Fii te rog bun și comunică domnului Bébé Cristian că-l rog să vie imediat c-o mașină, să mă ia de la domnul Manea... Mulțumesc... (*Închide.*)

ALEXANDRU: Puteam să te conduc eu...

ELVIRA: Cum o să-ți lași invitații să doarmă singuri? (*Scoate o țigară.*)

ALEXANDRU (*se duce să-i dea foc*).

ELVIRA: Mersi. (*Aprinde de la bricheta ei.*) Te rog să mă suportîți numai cîteva minute, pînă vine

Cristian! (*Fumează.*) Te-aș fi scutit și de asta, dar nu pot intra singură la ora asta într-un bar.

ALEXANDRU : Dacă vrei un pahar de șampanie...

ELVIRA : Mulțumesc. Nu consum resturi niciodată. (*Pauză, privind-l cu un surîs malițios.*) Ce caraghios ești în situația asta!

ALEXANDRU : În ce situație?

ELVIRA : Așa... Între mine și invitata ta...

ALEXANDRU (*după un timp*) : Știi că îmi pare bine că s-a întâmplat așa?...

ELVIRA (*atentă*) : Ce vrei să spui?

ALEXANDRU : Situația în care ne găsim îmi ușurează... unele lucruri pe care vream să ți le spun mai demult...

ELVIRA : Hm! (*Un fum.*) Devine interesant!... Aștept!...

ALEXANDRU (*un timp*) : Elvira, vreau să ne despărțim.

ELVIRA (*surîde*) : Asta mi-o spui mereu de trei ani, de când sîntem împreună.

ALEXANDRU : Fiindcă am gîndit-o în fiecare zi...

ELVIRA : Probabil că iar ai o criză de gelozie!

ALEXANDRU : Nu, am o criză de personalitate!

ELVIRA : *Tiens...* (*Plată:*) Și cum îți vine cînd te-apucă?

ALEXANDRU : Sînt unele lucruri pe care tu n-ai să le pricepi niciodată.

ELVIRA : Așa cum le pricepeți voi, bărbații, nu?

ALEXANDRU : Inteligența și sensibilitatea ta sînt numai pentru anumite cerințe.

ELVIRA : Dacă vrei să-mi spui o necuviință, spune-mi-o cel puțin elegant. Știi că, de mai multă vreme, am început să am impresia că te plictisesc.

ALEXANDRU (*ca pentru el*) : Da... poate că ăsta e cuvîntul exact... M-am plictisit. Și nu numai de tine. De voi toți.

ELVIRA : Care „noi“?

ALEXANDRU : Voi ăștia în mijlocul cărora trăiesc. Voi, „relațiile“ de fiecare zi... Și în special voi, femeile din lumea mea. Tu și altele ca tine. Toate. Voi astea, undulațiile permanente ale vieții.

ELVIRA : Te rog să nu te legi de prietenele mele.

ALEXANDRU : Metraj și parfum!

ELVIRA : Nu putem să umblăm tot timpul goale.

ALEXANDRU : Începeți ziua la coaför...

ELVIRA : Cine ne decoafează?

ALEXANDRU : Și-o terminați la dancîng.

ELVIRA : Ca să aveți voi cu cine dansa.

ALEXANDRU : Între timp, filme și amanți.

ELVIRA : Amanți ca amanți. Tot se mai găsesc. Dar filme bune nu mai vin de loc.

ALEXANDRU : Și încolo, nimic, nimic, nimic.

ELVIRA (*imitîndu-l ironică*) : Nimic... nimic... nimic...

ALEXANDRU : Căldura unei prezențe, a unei tovărășii de care un om are atîta nevoie, în viață, sau în căminul lui, o aduceți numai în pat.

ELVIRA : În casă e calorifer.

ALEXANDRU : Trăiți numai pentru ceilalți, permanent pregătite pentru următorul.

ELVIRA : Eram sigură că pînă la urmă o să ajungi la Cristian.

ALEXANDRU : Uite, vezi, fata asta care doarme dincolo...

ELVIRA (*schimbînd tonul*) : Te rog, știi! Comparații între mine și... invitatele dumitale de pe stradă nu permit. Prefer să-mi spui sincer : Dragă, a venit fata asta aici... eram singur... eram gelos... eram turbat... Am vrut să mă răzbun, sau să mă amuz — mie mi-e egal — i-am dat o sticlă de șampanie și-o mie de lei, și gata! Dar să îndrăznești să... Nici nu mă recunosc ce calmă sînt... (*Fierbe.*)

ALEXANDRU : Poate ești numai indiferentă.

ELVIRA : Nici o femeie nu rămîne indiferentă cînd e înșelată.

ALEXANDRU : O femeie care iubește.

ELVIRA : Orice femeie.

ALEXANDRU : Și-apoi, nu e cazul. Nu te-am înșelat.

ELVIRA : Am venit prea devreme?

ALEXANDRU : Puteai să vii oricînd. (*Sună telefonul.*)
Îmi dai voie... (*Se duce spre telefon.*)

ELVIRA : Mă rog...

ALEXANDRU : Alo!... Da! Un moment. (*Trece receptorul Elvirei.*) E pentru tine.

ELVIRA : Alo!... Da... Nu e acolo?... Dă... bine...
Atunci, cum se-ntoarce, spune-i, te rog, că-l
aștept... (*Își aduce aminte de ceva:*) Alo! Alo!
(*Constată că a-nchis.*) În definitiv, puteam să-i
spun să vie oricine din bandă să mă ia...

ALEXANDRU : Dacă poți să te lipsești de plăcerea de
a fi condusă de Cristian la Melody, îți stau la
dispoziție.

ELVIRA : Bine... să mergem atunci... (*Vede cutiuța
cu colierul de perle, care a rămas pe birou.*) Ce e
asta? (*Îl ridică.*)

ALEXANDRU : Nimic. Un colier...

ELVIRA : Aaa! Colierul pe care mi l-ai făgăduit de ziua
mea... mi-l dai acum, de Anul Nou? Vai, ce
frumos e!... (*Și-l pune la git.*) Vrei să mi-l închei?

ALEXANDRU (*trece în spatele ei și încheie colierul*).

ELVIRA : Sper că sînt veritabile. (*Pipăie perlele.*)

Merci. (*Pe tonul ei obișnuit:*) Să vezi cum o să
moară Madeleine cînd m-o vedea cu el. Ești gata?

ALEXANDRU : O clipă numai, să-mi iau blana...

ELVIRA : Peste haina de casă?

ALEXANDRU : Dacă te conduc numai pînă la intrare...

ELVIRA : Sper că mă conduci pînă la masă... Pînă
la ușă puteam să mă duc și singură.

ALEXANDRU : Ai dreptate... (*Iese, în dormitor.*)

ELVIRA (*se duce la scaunul cu lucrurile Mariei și le
inventăriază cu dezgust și totuși cu gelozie*).

ALEXANDRU (*revine din dormitor și iese, fund*).

ELVIRA (*nu poate rezista curiozității. Se duce la ușa
dormitorului, o deschide și se uită.*)

ALEXANDRU (*apare, fund, cu blana pe el*): Sînt gata.
(*Observă pe Elvira.*)

ELVIRA (*trecînd spre ușă*): Infectă e, ce să-ți spun!...

ALEXANDRU (*făcîndu-i loc să iasă*): E adorabilă!...

ELVIRA (*trăgîndu-și în sus trena rochiei*): Vezi să nu
mă calci pe coadă... (*Iese.*)

ALEXANDRU (*o urmează*).

(*O clipă, scena rămîne goală.*)

MANOLE (*care, e cert, a ascultat la uşă, intră. Se duce la uşa dormitorului, să se asigure că Maria doarme*): Tun! (*Stinge lămpile mari, rămânând aprinsă numai cea de pe birou. Se duce la masă, se serveşte c-o ȱigară, o aprinde şi se aşază în fotoliu. Îşi toarnă un pahar de şampanie. Închină:*) Să trăieşti, nene Manole! (*Se uită într-o oglinjoară de buzunar.*) Şi sărbători fericite! (*Bea şi aude soneria de la intrare. Stinge ȱigara, se şterge „delicat“ la gură cu mîneca şi iese. Se aude din vestiar:*) Acu' a plecat, coane Cristian, cu conȱa Elvira... (*Intră, urmat de Cristian.*)

CRISTIAN (*e făcut binişor. Cu jobenul pe ceafă, cu fularul pus „aiurea“ şi c-o ȱigară, căreia — zadarnic — se căzneşte să-i dea foc, de la o brichetă care nu se aprinde*).

MANOLE (*îl serveşte*): Nici de cinci minute n-au plecat...

CRISTIAN: Va să zică s-au împăcat?...

MANOLE: Nu ştiu ce-o ieşi din mărgelele pe care i le-a dat, acum, la urmă... Dar de unde o fi aflat conȱa Elvira că e „persoana“ la noi?

CRISTIAN: Care persoană?

MANOLE (*face cu ochiul spre dormitor*): Cu care l-a prins pe conaşul.

CRISTIAN: Ce? L-a prins Elvira pe Alex...? (*Se amuză.*)

MANOLE: N-aţi ştiut? Păi de-aia v-a telefonat să veniţi s-o luaţi... Ca să-i facă rĳcă lui conaşul... că-l ştie gelos pe dumneavoastră. Adică... Înȱelegeţi cum vine. Chit, ori balenă. Şi persoana a rămas aici.

CRISTIAN: Da? (*Se uită spre dormitor.*)

MANOLE: I-a dat conaşul să bea şampanie şi nu e-nvăţată. Neam prost. E de-alea de şpriţ...

CRISTIAN: Dar cine e asta? Eu o ştiu?...

MANOLE: Nu... Nu e din alea de le ştiţi dumneavoastră! Asta e categorie inferioară... E vĳnzătoare la bijutier... La Knappe... Şi se vede că, în ziua cĳnd s-a dus conaşul acolo de-a comandat mărgelele, i-a spus să i le-aducă ea, personal. Mă-nȱelegeţi dumneavoastră...

CRISTIAN: Cel puţin e drăguţă?

MANOLE : Și tinerică de tot... Se vede c-a-nceput viața de curînd, că nici să fumeze nu știe... Dar ca toalete stă foarte slab... Nici pantofi n-are în picioare. Are niște sărăcii de cipici...

CRISTIAN : Trebuie să fie frumușică de tot atunci...

MANOLE : Da... dar e un gen așa... necopt... care mie nu-mi place.

CRISTIAN : Și ce face acum?

MANOLE : Doarme... buștean... Vreți s-o vedeți?

CRISTIAN : Nu... lasă... să nu se jeneze...

MANOLE : Ce să se jeneze, că habar n-are... Poți să tai lemne pe ea...

CRISTIAN (*în mintea căruia încolțește un gînd*): Mai e șampanie acolo?

MANOLE : Este... (*Îi toarnă în pahar.*)

CRISTIAN (*bea*).

MANOLE : Să trăiți, coane Cristian, și cele dorite!

CRISTIAN : *Merci!*... Tu poți să te duci, Manole...

MANOLE : Păi...

CRISTIAN : Eu îl aștept pe stăpînu-tău, pînă se-ntoarce.

MANOLE : Cum doriți dumneavoastră... Să vă fac o cafea, ceva?

CRISTIAN : Ce cafea, mă? Cine bea cafea de Reveion? De Revelion se bea șampanie.

MANOLE : E bună, că e rece al dracului...

CRISTIAN (*surîde*): De unde știi?

MANOLE : Păi... am pus mîna pe sticlă... cînd v-am servit... Dacă vă plictisiți singur, pot să vă țin eu de conversație...

CRISTIAN : Nu... nu... Du-te și te culcă...

MANOLE : Noapte bună și să trăiți...

CRISTIAN : Noapte bună, Manole...

MANOLE (*iese*).

CRISTIAN (*singur. Aprinde o țigară, așteaptă puțin, apoi se convinge că Manole s-a dus să se culce. Încuie ușa dinspre Manole și din fund. În trecere, observă lucrurile Mariei. Se uită la ele, pe rînd*): Hm! (*Surîde. Desface geanta și scotocește, scoțînd în pumn lucrurile, uzate. Pudrieră, pieptene, ruj, batistă etc. Găsește o carte de vizită, citește:*) Maria Panait... funcționară particulară... Plevnei

251... La arhivă. (*Bagă cartea de vizită în buzunar. Pune totul în geantă, la loc. Reflectează o clipă.*) Două mii de lei, că o dată e Anul Nou... (*Bagă, vizibil, două mii de lei în geantă. Se oprește la masă și mai bea un pahar. Se vede că-l ajunge băutura... Stinge lumina. Întuneric complet. Se vede cum ninge pe fereastră. Traversează scena, încet. Nu se vede decât ochiul țigării aprinse, care se-ndreaptă spre dormitor. Când ajunge la ușa dormitorului se oprește o clipă, ezită, apoi împinge ușa puțin. Aruncă țigara, care cade — ca o stea — pe covor. Îi strivește licărul cu piciorul și începe să împingă ușa dormitorului, care se deschide treptat și paralel cu cortina care cade. În sufragerie, o pendulă bate trei.)*

C o r t i n a

T A B L O U L I I I

Acasă la Maria. Interior îngrijit și sărac, la periferie. E un fel de sufragerie care servește și de odaie de primire, și de odaie de stat toată ziua. În centru — o masă cu scaune. Un bufet cu geamuri, sobă de tuci cu burlan. Lucruri uzate și necesare. Intrarea în fund, printr-un geamlic mic, care dă în curte. O pendulă care trebuie să arate, vizibil, ora. Foc la sobă, candelă aprinsă, sub icoană. Ușa din dreapta dă spre dormitorul soților Panait. În sufragerie, într-un colț, pierdut printre polițe și etajere cu cărți, divănașul Mariei. La ridicarea cortinei, Natalia stă la masă. E plinsă, îngrijorată, are în față o ceașcă de cafea cu fundul în sus, pentru ghicit. De asemenea, un ciur cu bobî deasupra. Panait stă pe un scaun, la gura sobei, și răsucesc tabietliu o țigară din tabacherea de tablă. E preocupat. Pendula bate trei lovituri imediat ce s-a ridicat cortina.

PANAIT (*întoarce capul spre pendulă și nu zice nimic. Se uită la ceasul lui, îl compară cu pendula*):
Trei și zece... (*Convins:*) Să știi că ori ceasul meu, ori pendula merge înainte. (*Își pune ceasul la loc.*)
NATALIA: Mă mir, că pendula am potrivit-o azi-dimineață după ceasul tău.

PANAIT (*aprinde țigara la gura sobei*): E, atunci se vede treaba c-a luat-o timpul înainte.

NATALIA (*dă în cărți, oftând cu fiecare pe care o pune, pe masă, în talon. O pauză*): Nu ne dă rău, Gheorghe. Zău dacă ne dă rău! Nici nouă, nici ei... Nu ne dă rău!...

PANAIT: E, atunci, e bine... (*Ușor ironic.*)

NATALIA (*deasupra cărților*): Uite... bucurie la zi mare, cu vorbe bune și dar de bani, în casă... (*Un timp, contemplă, doctă, cărțile.*) Ne dă bine, Gheorghe...

PANAIT: Bine să dea Dumnezeu...

NATALIA: Pe mine nu m-au mințit niciodată cărțile.

PANAIT: O fi fost altă pereche...

NATALIA: De, știu și eu?! Să mă uit și în cafea. (*Întoarce ceașca și se uită cu atenție.*)

PANAIT: Bobii ce zice? (*Gest spre ciur.*) I-ai consultat?

NATALIA: Tot așa și ei... (*Privind ceașca:*) Nu ne dă rău, Gheorghe...

PANAIT: Mă rog... S-așteptăm să fie bine...

NATALIA: S-așteptăm. Altceva ce putem face?! (*Oftează.*)

PANAIT (*se ridică, se duce la bufet, deschide partea de sus, scoate un clondir și își toarnă o ceașcă de țuică*).

NATALIA: Nu mai bea, Gogule, atît. O să-ți fie rău la cord, mai tîrziu.

PANAIT (*bea o dușcă*): Fiindcă nu mi-am băut porția devreme. (*Revenind pe scaun:*) M-am rezervat! (*Apăsător*): Pentru Reveion. (*Se așază și imită pe Natalia:*) „Măcar astă-seară, că e noaptea Anului Nou, vino și tu treaz acasă, Gheorghe, să bei un pahar cu mine și cu copiii și să facem Reveionul în familie...” (*Un timp.*) Familie, copii, eă!...

NATALIA: De... A mare nu vrea să știe de noi...

PANAIT: Și-a mică, nu știm noi de ea...

NATALIA (*fiindcă a venit din nou vorba de Maria*): Numai de nu i s-ar fi întîmplat nimica rău, Doamne ferește...

PANAIT : Ce te mai rogi lui Dumnezeu, dacă ți-a dat bine în cafea?

NATALIA : Să nu vie ea acasă pînă la ceasul ăsta ! (*Un timp.*) În orice caz, să știi, Gogule, să nu zici nimic cînd o veni. E prima dată cînd i se întîmplă și ei să-ntîrzie.

PANAIT : Dar eu nu zic niciodată nimic. Și cînd s-a întîmplat să nu vie Fanța prima dată acasă, tot nimic n-am zis.

NATALIA : Bine, ea era alt soi de copil. Puteai să-i zici...

PANAIT : O fi fost alt soi, dar a ajuns bine... E cucoană, cu bani, cu slugi, cu automobil, cu de toate...

NATALIA : Dar fără cununie.

PANAIT : Păi, tu dac-ai fost cu mine cu cununie cu ce te-ai ales?

NATALIA : Decît zece inele pe degete, mai bine o singură verighetă.

PANAIT : Nu se știe ce e mai bine. Părerile ie împărțite. Și pe urmă, căsătoria... Eu, ce mai încoace și-n colo, sînt contra.

NATALIA : După treizeci de ani de căsnicie, Gogule?

PANAIT : Păi d-aia sînt contra.

NATALIA : Bravo ! Că mi-o spui taman acu', la zi mare...

PANAIT : Ți-o spun acuma că veni vorba... Dar eu nu sînt contra căsătoriei noastre; eu sînt contra căsătoriei altora...

NATALIA : Cum vine asta?

PANAIT : N-ai văzut doctori care îți spun, cu țigara în gură, să te lași de tutun? Fanța a fost copil practic, socotit... A știut să umble cu picioarele pe pămînt, d-aia nu mai umblă acuma pe jos. Nu făcea poezii pe toate peticile de hîrtie, nu umbla cu capul în nori și nu citea, toată ziua, cărți, romane... furate de Milică de la librărie. C-o să-l prindă și pe ăsta odată, n-ai nici o grijă...

NATALIA : Milică nu fură, Gheorghe. Aduce. Are și el dreptul la o carte, două, gratis, din cînd în cînd, că destul vinde toată ziua din ele. (*Un*

timp.) Tu nu poți să-l suferi fiindcă o iubește pe Maria.

PANAIT: Neam de neamul meu nu ne-am iubit între neamuri.

NATALIA: Păi ce rudă mai vine Maria cu Milică, dacă tu ai fost văr al doilea cu tat-so?

PANAIT: Nu știu. Dar eu n-am fete de iubit.

NATALIA: Da, dar ai fată de măritat... Milică vrea s-o ia de nevastă.

PANAIT: De luat e lesne, dar de ținut e greu. Cu ce-o s-o ție? Femeia se hrănește cu poezii numai când e fată. Când se mărită, trebuie să-i dai proză...

NATALIA: Milică are leafă bună. E vorba să i-o mai mărească.

PANAIT: Când se mărește leafa bărbatului, se *mărește* și nevoile femeii... Leafa se mărește cu un leu, pretențiile nevestii — cu patru. Așa că leafa când se mărește devine mai mică. *(Se duce la bufet și repetă operația cu țiuca.)*

NATALIA: Zău, Gheorghe, nu mai bea... Mai bine culcă-te...

PANAIT: Treaz? Păi cum vrei să adorm treaz?

NATALIA *(oftează)*: Ah! Ce om cumsecade ai fi fost tu dacă n-aveai vițiul ăsta!

PANAIT: Fiecare vițiu trebuie să aibă, și el, câte un om cumsecade al lui. *(A băut, se întoarce la scaun.)*

NATALIA: Păi tu la toate le găsești coadă...

(Pauză.)

PANAIT: Mai bine culcă-te tu, că ești mai debilă.

NATALIA: Parcă pot să-nchid ochii pînă nu vine fata... *(Un timp.)* Cine știe unde s-o fi dus, pe undeva, cu băieți, cu fete și n-o fi avut prin cine să ne trimită vorbă...

PANAIT: Ei, lasă, că dacă mai facem o fată ne punem telefon.

NATALIA *(îi aruncă o privire ofensată)*: Fericită fire ți-a dat Dumnezeu! Îți mai arde de glumă...

PANAIT: Gluma e singurul lucru serios din viață... Gluma și sărăcia.

NATALIA : Sărăcia... adevărat!

PANAIT : Țsta zic și eu vițiu! Când îl ai, nu te mai scapi de el o viață întreagă.

NATALIA (*se ridică*): N-ai văzut tu unde mi-am pus ochelarii?

PANAIT : Mă mir de ce ăi mai fi purtînd tu ochelari! Ca să-i cauți, cu ochii liberi, toată ziua.

NATALIA (*căutînd*): Adineauri am umblat cu ei în mînă!...

PANAIT : Cu ochelarii se umblă pe nas, nu în mînă...

NATALIA : Und' te-oi fi găsit, Doamne, așa de filozof?

PANAIT : La botez la nen-to Mihalache, nu ții minte?

NATALIA (*ajunge, căutînd, în dreapta ferestrei, unde se găsesc ghivecele cu mușcate și garoafe*): Hiii! (*Speriată.*)

PANAIT : Ce e? Ai călcat pe ei?

NATALIA : Vaaaai! Ia te uită!

PANAIT : Ce e, frate?

NATALIA : Știi că azi-dimineață înflorise garoafa...

PANAIT : Ei și!...

NATALIA : Ia te uită... s-a rupt... (*Ridică de alături de ghiveci o garoafă albă.*) Ce rău o să-i pară Mariei... Atît a îngrijit-o... și-a așteptat să înflorească. Și ce albă e... ca de zăpadă proaspătă.

PANAIT : Știu eu cine a făcut treaba asta... Azi, după prînz, cînd ai scos ghivecele în geamlîc, ai lăsat ușa deschisă și-am găsit porcul lui Georgescu cu ritul în ele.

NATALIA : Lua-l-ar hingherii să-l ia... că prea e stricător...

PANAIT : Hingherii ia cîini, nu porci...

NATALIA : E, acum controlează-mă la toate alea... că de gramatica ta îmi arde... (*Ia un pahar și toarnă apă, să pună floarea în el.*)

MILICĂ (*pe ultimele replici, a intrat în geamlîc. E nîns, își scoate galoșii, se scutură. Natalia și Panait tresar la auzul pașilor.*)

NATALIA : Am crezut că e fata...

PANAIT : Mușcă-ți limba, că vine supărată și ne ceartă
c-am așteptat-o.

MILICĂ (*intră în scenă*) : Săru' mîna. Am fost peste tot,
tanti Natalio. Am căutat-o peste tot. Nu e ni-
căieri, nici la... (*Vede mutra supărată a Nataliei*
și aerul plictisit a lui Panait:) Dar ce este? Ce s-a
întîmplat?

NATALIA : Ne-a mincat porcul floarea, Milică... (*Pune*
paharul cu garoafa în el pe mescioara de lângă
divanul Mariei.)

C o r t i n a

TABLoul IV

Același decor din tabloul II, actul I. E șapte și jumătate dimineața. Nu s-a schimbat nimic. Numai focul din cămin e reaprins vioi. Alexandru, tot în frac, stă pe un fotoliu și fumează. E nițel obosit, după noaptea pierdută.

MANOLE (*intră c-o cafea neagră. O pune pe măsută*
Alexandru îi mulțumește cu un gest. Sună tele-
fonul. Alexandru îi face semn să răspundă. Manole
răspunde printr-un gest complice și ia telefonul):
Nu, conia. N-a venit pînă acuma acasă... Pof-
tiți?... Daa... persoana a plecat de mult... (*Se*
uită spre dormitor.) Vai de mine! Cum o să vă
mint? Eu, personal, i-am adus taxiul, cu mîna
mea... (*Supus:*) Sărut mîna... (*Închide.*)

ALEXANDRU: Cît e ceasul?

MANOLE (*se apropie, se uită la ceasul de la vestă*):
Opt fără zece.

ALEXANDRU (*soarbe din cafea*).

MANOLE (*are chef de vorbă*): Asta e a cincea cafea pe
care ați băut-o pînă acuma...

ALEXANDRU (*tace, e preocupat*).

MANOLE: Sînteți *inervat*, conașule...

ALEXANDRU: Da, sînt *inervat*.

MANOLE: Unde n-ați dormit toată noaptea...

ALEXANDRU: Probabil.

MANOLE: Ce-o să-mi facă mie conia Elvira cînd o
mai veni pe aici!

ALEXANDRU : Conița Elvira poate că n-o să mai vie pe aici...

MANOLE : De loc? (*Satisfăcut.*)

ALEXANDRU (*cu un surîs de bucurie*): Te bucuri?

MANOLE : Vai, conașule, cum o să-mi permit? (*Ca scuză:*) Și în orice caz, eu mă bucur la bucătărie.

ALEXANDRU : Am observat că ție nu ți-a plăcut nici una din conیțele mele.

MANOLE : Fiindcă — să mă iertați că sînt cam sincer — mie mi-ar plăcea o conیță care să fie mai altfel...

ALEXANDRU : Cum adică?

MANOLE : Care să fie adică, așaaa... stăpînă! Și singură... să n-am nevoie s-o mint la telefon. Ve-deți, eu, unde n-am familie, sînt foarte familist de compunerea mea...

ALEXANDRU : De ce nu te-ai însurat, dacă e așa?

MANOLE : Fiindcă am făcut și eu, tot ca dumneavoastră. Azi una... mîine alta... Un an cu Tanda, altul cu Manda... Mi-a trecut timpul printre servitoare. Că eu am fost modest și-am lucrat numai în breasla mea... Și, cu atîtea fete-n casă, am rămas pe drumuri și, din atîtea bucătărese, o s-ajung să n-am ce mîncea, la bătrînețe. De copii nici nu mai vorbesc!... Am muncit, toată viața, pentru alții.

ALEXANDRU (*pe gînduri*): Cînd mă gîndesc că și eu aș fi putut să am copii mari!...

MANOLE : Ee! Dumneavoastră mai aveți timp, dar mie mi-a trecut vremea... Și, p-ormă, dumneavoastră tot ați făcut ceva pe lume. Cărți.

ALEXANDRU (*cu un surîs*): Patruzeci de romane...

MANOLE : De cîți ani sînteți, exact, conașule, dacă nu vă supărați?

ALEXANDRU : De patruzeci și patru, Manole...

MANOLE : Phiuuuuu!... Va să zică ați început să scriți de la patru ani. Anul și cartea... (*Sună telefonul.*) Alo! Nu, conیță... Tot n-a venit, vă spun pe onoarea mea... Săru' mîinile!... (*Închide.*) N-are somn nici conیța Elvira, de loc...

ALEXANDRU (*tace, cu un surîs*).

MANOLE (*un timp, interesat și neîncrezător*): Și sirios,

conașule, că nu mai vine pe la noi?

ALEXANDRU : Nu...

MANOLE : Aha... Numai așa... dă telefoane!... (*Cu ochii spre dormitor:*) Din cauza... (*Face semn spre dormitor.*)

ALEXANDRU (*tace*).

MANOLE : Tocmai mă miram. Se-mplinesc trei ani... și dumneavoastră la un an schimbați de obicei...

ALEXANDRU (*și-a terminat de sorbit cafeaua*).

MANOLE : Pot s-o iau? (*Gest spre ceașcă.*)

ALEXANDRU : Da!...

MANOLE (*strânge*): Mai doriți ceva?

ALEXANDRU : Da... Fă-mi o cafea.

MANOLE : Încă una?

ALEXANDRU : Da. Dar să mi-o faci dublă...

MANOLE (*nemulțumit, iese*).

MARIA (*crapă ușa dormitorului, încet, vîră capul, apoi intră cu papucii lui Alexandru în picioare și încă somnoroasă. În ochii ei și în atitudinea ei întreagă se vede o fericire completă, pe care numai un vis împlinit o poate da*).

ALEXANDRU (*se bucură sincer*): Ai făcut ochi, Doruleț?

MARIA : Da... dar mici...

ALEXANDRU : Bună dimineața...

MARIA : Bună dimineața...

ALEXANDRU : Ai dormit bine?

MARIA (*înamorată*): Nu știu dacă am dormit, sau numai am visat... dar știu c-a fost cea mai frumoasă noapte din viața mea...

ALEXANDRU : Serios?

MARIA (*cu curaj*): Asta n-a fost o noapte, a fost o mie și una de nopți.

ALEXANDRU (*firește, departe de sensul cuvintelor ei*): Sînt încîntat. Și-mi pare bine că nu te-am sculat. Dormeai atît de cuminte, atît de frumos, că n-am îndrăznit.

MARIA : Eram atît de fericită!

ALEXANDRU : Dar e vorba acuma, ce spunem acasă?

MARIA : Acasă? Ah! Da, că mai am și casă!! Ce să spunem? O minciună!

ALEXANDRU : Bine, asta e sigur. Dar care?

MARIA : O spunem pe aia cu „am dormit la o prietenă“.

ALEXANDRU : Ai o prietenă pe care poți să contezi?

MARIA : N-am.

ALEXANDRU : Atunci? (*E amuzat.*)

MARIA (*ridică din umeri*): Spunem că am dormit la poliție...

ALEXANDRU : La poliție?

MARIA : Da! Că m-a găsit, noaptea, vardistul, pe stradă, și m-a luat.

ALEXANDRU : Cine te crede?!

MARIA : Atunci, ce să spun? O să spun că am fost la sora mamei și am dormit noaptea acolo.

ALEXANDRU : Unde stă sora mamei tale?

MARIA : La Oltenița. Spun că am plecat cu un tren și m-am întors cu altul. Oltenița e la doi pași...

ALEXANDRU : Da, pe hartă... Și pe urmă, cum o să te creadă?...

MARIA : Pe mine mă crede totdeauna, fiindcă n-am mințit niciodată acasă. Eu mint numai în oraș... Nu e bună minciuna cu Oltenița? (*Pleacă plimbându-se.*)

ALEXANDRU : Nu! E prea gogonată.

MARIA : Atunci, să găsim alta mai turtită... (*Se gîndește profund.*)

ALEXANDRU : Dar dacă ai spune adevărul?

MARIA (*pe care o umple bucuria*): Adevărul?

ALEXANDRU : Da! Că ai dormit aici, la mine...

MARIA : Ar zice că mint. Ar fi singurul lucru pe care nu l-ar crede...

ALEXANDRU : Și dacă aș veni eu să-l confirm?

MARIA (*o explozie de bucurie*): Dumneata?

ALEXANDRU (*se uită la ea, surprins, mirat*).

MARIA : Ai fi în stare să faci dumneata asta?

ALEXANDRU : Ca să te scap de o neplăcere...

MARIA : Ca să mă scapi de o neplăcere?...

ALEXANDRU : Sigur. Mai ales că neplăcerea asta e și din cauza mea.

MARIA : Nu din cauza dumitale. Nu e adevărat. Din cauza mea. Eu am vrut să rămîn.

ALEXANDRU : Și dacă n-aș fi insistat eu?

MARIA : Chiar și când n-ai mai fi insistat. (*Sună telefonul.*) Că n-ai insistat dumneata să adorm. A insistat șampania.

ALEXANDRU (*ezită*).

MARIA (*convinsă că ezită din cauza ei*): Poți să-i răspunzi, că eu nu sînt o fire geloasă.

ALEXANDRU (*cap*).

MANOLE (*intră, se duce direct la aparat*): Alo, n-a venit, conîță, n-a venit. Să-mi sară ochii dacă vă mint. (*Smerit:*) Sărut mîinile... (*Închide.*)

MARIA : O să-ți sară, că ai mințit.

MANOLE : Nu e nimic. Îmi pune conașul alții de sticlă. Tot nu mai văd bine cu ăștia. (*Iese.*)

MARIA : De ce-i spui mereu că nu ești acasă?

ALEXANDRU : Dar de unde știi că spun „mereu” că nu sînt acasă?

MARIA : Fiindcă am auzit „mereu”.

ALEXANDRU : Nu dormeai?

MARIA : Nu! Ah! Cît o să am de scris în jurnalul meu astăzi... (*Copilăroasă:*) Dar de ce ești tot în frac?...

ALEXANDRU : Fiindcă mi-am lăsat haina de casă, azi-noapte, în odaia în care dormeai.

MARIA (*convinsă*): A!... da... Dar de ce n-ai venit să ți-o iei?

ALEXANDRU : N-am vrut să te deștept din somn.

MARIA : Și-ai stat așa, toată noaptea, în frac, ca chelnerii?

ALEXANDRU (*ezitînd dacă să-i spuie adevărul*): Da... am dormit pe fotoliul ăla.

MARIA : Apropo! Cînd am adormit eu azi-noapte?

ALEXANDRU : Pe la două...

MARIA : Și unde eram cînd am adormit?... Nu eram aici?

ALEXANDRU : Da... ai adormit spunînd poezii.

MARIA : Pe care ți-am spus-o?

ALEXANDRU : Una foarte frumoasă... care parcă era de Eminescu...

MARIA (*convinsă*): A, da! O știu. (*Citează.*) „Să simt pe fruntea mea curată etc.” (*A spus strofa fără*

nici o intonație și repede ca pe o lecție.) Și pe urmă, cum am ajuns dincolo?

ALEXANDRU : Ai zburat, pe sus, pînă acolo...

MARIA : Să-ți spun drept, nu m-am mai îmbătat așa de rău din 1928...

ALEXANDRU : De cînd?

MARIA : Din 1928...

ALEXANDRU : Păi cîți ani aveai în 1928?

MARIA : Doi ani!

ALEXANDRU : Și ce-ai băut de te-ai îmbătat?

MARIA : Nimic. Eram răcită și mi-a pus mama, seara, țuică în cap... M-am făcut praf... și toată noaptea m-am visat mireasă... Hm! (*Rîde amuzată.*) Și, vezi?... Mi s-a împlinit visul de-atunci... Și astă-seară am băut și m-am visat mireasă...

ALEXANDRU : Știi ce se zice, că nu e bine cînd te visezi mireasă.

MARIA (*toată o lumină*): Da' de unde?!... E perfect... Spune-mi! Am vorbit ceva în somn?

ALEXANDRU : Nu știu... nu te-am auzit...

MARIA : Eu, să spun drept, nu-mi aduc aminte de nimic... (*Jenată* :) Nu, chiar de nimic de tot. E așa de bine s-adormi visînd și să te deștepți în vis și pe urmă iarăși să adormi... și să visezi... și să se amestece, pe urmă, somnul cu viața și visul cu realitatea... și să se-ncurce tot... într-o pînză subțire... și să se-nfășoare într-o ceață ușoară...

ALEXANDRU : Eu cred, Doruleț, că nici acum nu te-ai deșteptat bine din somn.

MARIA : Hai, pe cît... Pe o sută de lei... banii jos... întreabă-mă orice, și dacă nu-ți răspund... ai cîștigat...

ALEXANDRU : Da? E! Răspunde-mi atunci, ce spui acasă?

MARIA (*deodată atentă*): Adevărat! Ce spun acasă? (*Se întristează și are un fior.*) Vai! Cînd mă gîndesc să mă duc acasă îmi vine să mă culc la loc.

ALEXANDRU : N-ai fi de părere să merg cu dumneata?

MARIA : Și ce să spui?

ALEXANDRU : Ce s-a întîmplat!

MARIA (*repede alarmată*): Nu... nu... nu... nu se poate.

După ce n-am dormit azi-noapte acasă, să mai spun și că am dormit la un bărbat, ar însemna...

ALEXANDRU: Ce-ar însemna?

MARIA: Ai mâncat vreodată gămălii de chibrituri topite în spirt?

ALEXANDRU: Nu!

MARIA: E! Asta înseamnă. La noi în familie se mănâncă foarte des, mai ales în împrejurări de astea. N-am pățit cu sora mea? Prima noapte când a lipsit de-acasă a mâncat două cutii de gămălii de chibrituri...

ALEXANDRU: Sora dumitale?

MARIA: Nuuu... Mama! Ea mănâncă pentru toată familia. Că la noi, când e vreo nenorocire în casă, n-ai cu ce să-ți mai aprinzi o țigară.

ALEXANDRU: Bine, dar o să-i explic mamei dumitale cum s-au petrecut lucrurile.

MARIA: Degeaba... Ea n-o să-nțeleagă ca mine și ca dumneata... Ea nu e literată, ca noi...

ALEXANDRU: Atunci, ce e de făcut?

MARIA: Lasă, că o să găsesc eu singură ceva... Îmi vine mie, în tramvai. Mie cele mai grozave idei îmi vin în tramvai. Cred că din cauza electricității. (*Se uită la ceas.*) Phuuu! Opt și jumătate! (*E îngrozită.*) Doamne, ce-o fi pe ăi de-acasă?... Or fi crezînd c-am murit...

ALEXANDRU: Nu e nimic. Când or să te vadă în bună stare, or să se liniștească.

MARIA: Numai să fi avut grijă tata să ascundă chibriturile... (*Un timp.*) Va să zică, sînt la dumneata de zece ceasuri. Și tot nu mă îndur să plec.

ALEXANDRU (*tandru*): Am impresia că ești aici... de-o veșnicie...

MARIA: Cu alte cuvinte, m-am cam eternizat...

ALEXANDRU: Aș vrea să nu mai pleci...

MARIA: Zău?

ALEXANDRU: O să mi se pară atît de pustie casa...

MARIA: Nu e nimica... Dacă vrei... mai viu și altă dată... Mai tîrziu... Ce faci după masă, pe la cinci?

ALEXANDRU : Te aștept la un ceai...

MARIA : Cu rom ?

ALEXANDRU : Cu rom mult... Colea, la gura sobei...

MARIA : Ah! Ce bun e!... Pline cu unt ai?...
 ALEXANDRU : Da...

MARIA : Dacă n-ai, nu-i nimic... aduc eu de-acasă...
 Șterpelesc din dulap... Noi avem destul, că am
 luat de sărbători o litră.

ALEXANDRU : Doruleț... nu vreau să pleci.

MARIA : Uite! Facem o convenție... Mai stau pînă la
 nouă, și pe urmă plec... Mă duc acasă să mă bată,
 și la cinci viu... (*Un timp.*) Dar să știi că găsesc
 că ziua ești foarte rece cu mine...

ALEXANDRU : Cum ?

MARIA : Poate că nu mă mai placi la lumină...

ALEXANDRU : Ești delicioasă...

MARIA : Și mă placi ?

ALEXANDRU : Mult de tot...

MARIA : Să se facă așa cine minte? (*Îndoaie degetul.*)

ALEXANDRU : Să se facă!

MARIA : Fă-te, atunci... Un bărbat care place o femeie
 mult de tot nu stă așa de demn.

ALEXANDRU (*nu se dumirește de loc*): Bineeee...

MARIA : Parcă ai sta de vorbă cu Academia Română,
 nu cu mine...

ALEXANDRU : Nu te mai recunosc...

MARIA : Dacă m-am schimbat... în somn...

ALEXANDRU : În ce fel ?

MARIA : Sînt atît de fericită... acuma... și eram atît
 de tristă cînd eram aici...

ALEXANDRU : Și cine a fost zîna care a operat schim-
 barea asta ?

MARIA (*privindu-l în ochi, cu dragoste, cu supunere, cu
 recunoștință, cu candoare*): Dumneata.

ALEXANDRU (*cap*).

MARIA (*observă clipa lui de ezitare*): Și acum îți pare
 rău...

ALEXANDRU : Mie? Din contră... sînt fericit...

MARIA : Nu-mi mai spune așa... că stric convenția și
 nu mai plec nici la nouă. (*Repede:*) Înțeapă-mă
 c-un ac...

ALEXANDRU : De ce?

MARIA : Ca să mă conving... că m-am deșteptat din somn... că tot ceea ce s-a întâmplat cu mine, de aseară și pînă acum... nu e vis... Ah! Aș vrea să-ți spun ceva și n-am curaj...

ALEXANDRU : Cum se poate... o fată atît de curajoasă...

MARIA : Nu... nu... nu... nu pot... Lasă, că-ți scriu și îți aduc scrisoarea după masă... E un secret pe care îl știu numai eu... și pe care, acum, după noaptea de azi-noapte, nu mai pot să-l țin...
(*Cu un efort, vrînd să evite adevărul și totuși să-l spună:*) Mi-ești foarte simpatic.

ALEXANDRU (*încîntat de copilăria și farmecul ei*): Ei bine... sînt atît de surprins de indiscreția asta, încît mă simt dator să-ți fac și eu una, imediat...

MARIA (*numai ochi*): Da...

ALEXANDRU : Știam...

MARIA : Vezi? (*Se ridică.*) Acum te ții măreț! De aia e bine să-și ție femeile secretele pentru ele... Dar dacă ți-aș fi spus că te iubesc?

ALEXANDRU : Doruleț...

MARIA : Bine c-am tăcut la timp.

ALEXANDRU : Adevărat... că mă iubești?

MARIA (*surprinsă*): Nu știi?

ALEXANDRU : Da... poate... dar nu-mi vine să cred...

MARIA : Cum nu-ți vine să crezi? (*Se strînge în ea.*)

ALEXANDRU : E greu de crezut în dragostea unei fete de șaptesprezece ani.

MARIA : Ce dovadă vrei mai mare? Faptul că am venit așa cum am venit... că am rămas toată noaptea aici, la dumneata...

ALEXANDRU (*discută chestiunea din punct de vedere general*): Desigur, Doruleț, astea toate pot constitui o dovadă de simpatie... de încredere... de dragoste însă nu... De aici și pînă la dragoste...
(*Un gest larg.*)

MARIA (*înghețată*): De dragoste nu?

ALEXANDRU (*brutal, fără să bănuiască*): Sigur că nu! Ce amestec poate avea dragostea în faptul că într-o noapte... o femeie...

MARIA (*abia îngînînd*): O... o fată...

ALEXANDRU (*pe tonul lui de discuție*): O femeie, o fată e același lucru în speță... (*Reia:*) Doarme în casa unui bărbat... (*Observă figura ei, albă ca varul.*) Dar ce-ai, Doruleț? Ce-ai rămas așa?

MARIA: Nimic... ascultam ce spui...

ALEXANDRU: Dar nu spun numai eu... nu e o părere a mea... e un lucru prea elementar ca să mai poată fi pus în discuție. Sînt o mie și unul de motive — în afară de dragoste — care pot decide o femeie... sau o fată să rămîie o noapte în casa unui bărbat... să petreacă la el... sau chiar cu el...

MARIA: Ce motive?

ALEXANDRU: Phu! (*Gest larg.*) Știu și eu?! Întîmplarea... curiozitatea... capriciul... plictiseala... ambiția... vițiul... mai știu eu... răzbunarea... gelozia... (*A găsit ceva mai bun, de aceea accentuează:*) Interesul. Mai ales interesul...

MARIA: Crezi dumneata? (*Pierdută.*)

ALEXANDRU: Cu toată convingerea.

MARIA (*care a primit fiecare vorbă a lui ca un pumn în inimă*): Da... se poate... (*Încearcă să surîdă, deși abia mai poate lupta cu lacrimile.*)

ALEXANDRU (*ocupat de ceea ce spunea, n-a observat pînă acum că Maria abia se mai ține pe picioare:*) Ce e? Ești palidă de tot!... Nu te simți bine? (*E sincer îngrijorat. O sprijină de el. Îi ia mîinile.*) Uite ce mîini reci ai... (*O așază pe fotoliu.*) Vezi ce pățește cine bea „cu ochii închiși, ca somnambulii“?... Să-ți dau un coniac? Stai cuminte acolo... (*Se duce în sufragerie.*)

MARIA (*se ridică, se duce la scaunul unde sînt lucrurile, și cînd vrea să-și ia batista din geantă, să-și șteargă lacrimile, găsește cele două mii de lei puse de Cristian. Scoate banii și încremenește cu ei în mînă. Nici măcar nu poate să urle. Pune banii la loc. Se așază pe marginea scaunului, unde sînt lucrurile ei, ca să nu cadă.*)

ALEXANDRU (*intră cu un coniac pe o tăviță*): Gata... (*I-l dă.*)

MARIA (*îl respinge*): Mulțumesc, nu mai e nevoie, mi-a trecut... (*Se ridică și începe să se îmbrace.*)

ALEXANDRU: Ce e cu tine?... Mă neliniștești.

MARIA: Nimic... așa pățește cine bea. (*Suride:*) Trebuie să plec.

ALEXANDRU: Cum o să pleci așa?...

MARIA: Afară, la aer, o să-mi treacă. (*Caută să pară veselă.*)

ALEXANDRU: Nu te las să pleci decît cu o singură condiție... Te conduc eu...

MARIA: Nu, te rog... Lasă-mă să plec singură, așa cum am venit...

ALEXANDRU: Bine, dar e absurd... cînd nu te simți bine...

MARIA: E o idee a mea...

ALEXANDRU: N-ai dreptul să ai idei... Aici nu ești în tramvai...

MARIA (*încearcă să surîdă*): Atunci... e un gust al meu... (*Se apleacă ca să-și pună șoșonii. Pînă adineauri comice, în papucii lui Alexandru picioarele ei sînt acum moi și triste, ca ale unei păpuși căreia i s-au rupt articulațiile.*)

ALEXANDRU: Al! Nu. Eu ți i-am scos... eu ți-i pun... (*Se apleacă.*)

MARIA (*îl lasă să-i pună șoșonii, ca să poată plînge deasupra lui. Lacrimi de gheață, amărîte, umile.*)

ALEXANDRU (*luîndu-i un picior în mînă*): Neverosimil de mic... și înghețat... (*Ia și pe celălalt.*) Uite, și ăsta la fel... (*I-a pus șoșonii, se ridică.*) Doruleț! De ce plîngi?

MARIA: Fiîndcă e Anul Nou.

ALEXANDRU: Ei și?

MARIA: Așa plîng eu totdeauna de Anul Nou...

ALEXANDRU: Bine, dar... astăzi... ești fericită...

MARIA: Ei și? De fericire crezi că nu plînge nimeni? (*Rîde sub lacrimi.*)

ALEXANDRU (*neîncrezător*): Mă bucur că pleci de aici fericită, Doruleț... (*Îi ține haina.*)

MARIA (*iși pune o mănușă*): Poți să fii convins de asta... Plec de aici fericită... chiar dacă aș ști că nu mă mai întorc niciodată.

ALEXANDRU : Să trimit să-ți aducă o mașină...

MARIA : Nu... vreau să fac cîțiva pași prin zăpadă, pînă la stația de tramvai...

ALEXANDRU : Cine știe, poate îți mai vine vreo idee...

MARIA (*încercînd să glumească*) : Nu... ultima mea idee din tramvai a fost să viu aici... La vedere...

ALEXANDRU (*o reține*) : Am să-ți cer o favoare...

MARIA : Care?

ALEXANDRU : Să te sărut. Așa, pe lumină... cu ochii deschiși... în plină zi...

MARIA : Poftim!... (*Îi întinde mîna.*)

ALEXANDRU : Mi-ești foarte dragă, Doruleț!... (*O sărută pe frunte.*)

MARIA (*sub sărutarea lui, scoate hîrțile de bancă pe care le băgase, ghemotoc, în buzunar și le lasă să cadă jos*).

ALEXANDRU (*după Maria, care s-a smuls și a fugit*) : La cinci... Doruleț... să nu uiți... (*Privește o clipă după ea, îi face cu mîna, apoi închide ușa și revine în scenă. Sună. E mulțumit, fericit, transfigurat.*)

MANOLE (*intră*).

ALEXANDRU : Manole! Dă-mi o cafea... și să nu mă deranjeze nimeni... (*C-o privire spre telefon:*) Știi cine e „nimeni“?

MANOLE : Da, conașule... Nu vă culcați nițel?

ALEXANDRU : Ba da!

MANOLE : Păi atunci de ce mai beți cafea? (*Vede banii pe jos.*) Ați pierdut două mii de lei...

ALEXANDRU : Eu? N-am avut bani la mine...

MANOLE : Nici eu...

ALEXANDRU : Curios, poate i-o fi pierdut domnișoara.

MANOLE : Ori conașul Cristian.

ALEXANDRU : Cum?

MANOLE : Conașul Cristian...

ALEXANDRU : Cînd era să-i piardă conașul Cristian?

MANOLE : Azi-noapte, cînd a fost aici...

ALEXANDRU : Ce?

MANOLE : Poate o fi vrut să mi-i lase mie, bacșiș... pe jos... Ori i-o fi căzut din buzunar, că era cam cu chef...

ALEXANDRU : A fost domnul Cristian azi-noapte aici?

MANOLE : Păi nu v-ați întâlnit cu dumnealui?

ALEXANDRU : Unde, domnule?

MANOLE : Aici... A venit s-o ia peconița Elvira... Și dumneavoastră tocmai plecaserăți, cu dumneaei. Și-a zis că vă așteaptă pînă vă-ntoarceți... că i-am spus că veniți imediat...

ALEXANDRU (*agitat de o presimțire*) : Și cînd a plecat?

MANOLE : Nu știu, conașule... că eu m-am dus să mă culec...

ALEXANDRU : Ascultă, Manole... Domnul Cristian a știut că e domnișoara aici?

MANOLE (*văzînd figura congestionată a lui Alexandru, dă îndărăt*) : Păi... de... știu eu... i-o fi văzut lucrurile pe scaun...

ALEXANDRU : Tu nu i-ai spus nimic...

MANOLE : Eu?... Păi ce zor aveam eu să-i spui?... (*Nu are curaj să se uite în ochii lui Alexandru.*)

ALEXANDRU : Manole, uită-te bine în ochii mei...

MANOLE : Da, conașule...

ALEXANDRU : Domnul Cristian, va să zică, a știut că e cineva în dormitor?

MANOLE : Păi... eu cred c-a-nțeles dumnealui... că nu e așa de prost.

ALEXANDRU : Și pe tine nu te-a-ntrebat nimic?

MANOLE : Ba... a vrut să mă tragă dumnealui de limbă...

ALEXANDRU : Și ce i-ai spus?

MANOLE (*pleacă ochii*) : I-am spus părerea mea...

ALEXANDRU : Care?

MANOLE : Că mă mir ce v-a găsit să primiți în casă toate sărăciile.

ALEXANDRU (*a înțeles tot; gata să izbucnească*) : Ieși...

MANOLE : Conașule, vă rog, eu...

ALEXANDRU : Ieși... să nu te mai văd în ochi... să pleci din casa mea... (*Se repede la el.*) Nici nu știi ce-ai făcut, ticălosule!...

MANOLE : Conașule... eu...

ALEXANDRU (*furiOS*) : Spune tot... că te strîng de gît... ce s-a întîmplat în lipsa mea aici?

MANOLE : Nu știu, conașule...

ALEXANDRU : Spune, n-auzi?

MANOLE : După ce am plecat să mă culc și dumnealui a rămas aici să v-aștepte... (*Alexandru îi dă puțin drumul de gît, ca să poată vorbi*) mi s-a părut că văd lumina aprinsă în salon... și-am venit aici... și... (*Se oprește.*)

ALEXANDRU : Și?

MANOLE : Nu mai era decît blana și jobenul... că domnul Cristian era înăuntru... (*Gest spre dormitor.*)

ALEXANDRU : Și de ce nu mi-ai spus pînă acuma...?

MANOLE : Credeam că e cu știrea dumneavoastră... cum s-a mai întîmplat și altă dată...

ALEXANDRU (*îl strînge iarăși de gît*) : De ce i-ai spus că e domnișoara aici?... De ce l-ai lăsat singur? (*Cu fiecare frază îl zguduie.*) Pentru un pol... pentru o sută?... Pentru două mii de lei... Tîlhărule!...

MANOLE (*sufocat*) : Conașule... iertați-mă... nu mi-a dat nimic...

ALEXANDRU : Știi ce-ai făcut, nemernicule?... (*Îl zguduie.*) Știi ce-ai făcut? (*Îl dă afară dintr-o smucitură.*) Biata fată! Biata fată! (*Face un număr de telefon.*) Alo! Alo!... Casa Cristian?... Ascultă, Dumitre... Da, eu sînt... Stăpînu-tău e acasă? N-a venit? Bine... (*Închide, face alt număr.*) Alo! Alo! Elvira... te deranjez? de-abia te-ai întors acasă?... De unde îți telefonez? De la mine de-acasă... poți să mă primești pentru cîteva minute la tine? Bun! Bine... Viu imediat... și dacă e Cristian acolo, reține-l, te rog... La revedere... (*Închide și trece în dormitor. Imediat, telefonul sună de cîteva ori. Manole apare, o dată cu Alexandru.*)

MANOLE (*la telefon*) : Conița Elvira?... Nu, coniță... Conașul nu s-a întors pînă acuma acasă... Să mă bată Dumnezeu dacă vă mint... (*Încremenește și astupă receptorul cu mîna; lui Alexandru:*) M-a-njurat de mamă... (*La telefon:*) Sărut mîinile. (*Închide.*)

T A B L O U L V

La Elvira acasă, a doua zi, pe la unsprezece dimineața. Interior modern, elegant, de femeie obișnuită să risipească bani și să primească multe cadouri. De-aceea, poate, lipsește o linie în gustul cu care e aranjată încăperea. Un divan mare, fotolii, telefon, calorifer. Uși după utilitate. O fereastră mare, deasupra Bucureștiului (apartamentul e la etaj, într-un blochaus). Pe fereastră — peisaj de iarnă citadină și proaspătă. Vizibil, pe o mobilă, portretul lui Alexandru. Foarte multe fotografii de ale Elvirei, în toate pozițiile. În fund, un hol mic, din care se intră în apartament. Aci, în hol, se află și ușa de intrare. Într-un vas — flori de local, cu care Elvira s-a întors azi-noapte. La ridicarea cortinei, Elvira stă pe un fotoliu și fumează. Alexandru se plimbă. Fumează și el de asemenea. Se cunoaște, din atitudinea lor, că discută de mult.

ELVIRA (*ținuta și figura ei se resimt din cauza nopții pierdute. E nițel decoafată, mototolită, străvezie. Și pare bătrână sub fardul pus des și în pripă*).

ALEXANDRU: Dar tu nu-nțelegi că era vorba de-o fată...

ELVIRA: *Il ne faut jurer de rien...*

ALEXANDRU: O fată, Elvira!... Un copil... pe care l-am oprit în casa mea... ca să-i stric viața... ca să-i rup inima... (*Răspunde propriilor lui gânduri:*) E inadmisibil să ucizi cu un gest tot ce e mai curat și mai sfânt într-un om! Copilăria... Același lucru dacă ai strivi un fluture cu un bolovan... Ticălosul!...

ELVIRA (*cu un surîs*): Și acum îl cauți pe Cristian, pentru ce?

ALEXANDRU: Nici nu mă mai gândesc la Cristian, de-un ceas, de când sînt aici, de vorbă cu tine...

ELVIRA: Adică de când vorbești singur...

ALEXANDRU: Mi s-au lămurit gândurile... văd limpede... înțeleg clar totul...

ELVIRA: Tot e bine că înțelegi tu ce spui...

ALEXANDRU (*urmărind un gând*): Da... Da... eu sînt vinovatul... eu singur...

ELVIRA: Parcă spuneai că e Cristian...

ALEXANDRU : Da' de unde... El n-are nici un amestec și nici o răspundere... Fiindcă fata asta... înțelegi tu... mie mi s-a dat... nu lui Cristian...

ELVIRA : Când? După ce-a plecat el?

ALEXANDRU : Nu... chiar în clipa când a fost a lui. Fiindcă nu importă în brațele cui a fost, ci cui i s-a dat, în ale cui brațe.

ELVIRA : Ești nebun...

ALEXANDRU : Nu! Sînt un om care judecă limpede, cîstit, dezbrăcat de egoism și de orgoliul lui de mascul... Fiindcă tu nu-ți dai seama... că în viața unei fete care iubește e o clipă hotărîtoare, unică... Clipa cînd înțelege să facă ultima dovadă de dragoste omului ales... să dea iubirii suprema ofrandă...

ELVIRA : Ei, și ce e cu asta?

ALEXANDRU : E o clipă în care judecata închide ochii.

ELVIRA : Și femeia la fel.

ALEXANDRU : E o clipă de extaz... de uitare totală, în cuprinsul căreia nu licăre decît un singur gînd : dragostea, și în care nu trăiește decît o imagine : el! Omul iubit... Și în clipa aceea, realitatea încetează de a mai exista, formele își șterg conturul, totul e neprecis... e o ceață dumnezeiască, în care totul se estompează, se pierde, dispăre...

ELVIRA : Cum ai dispărut și tu de nu te-ai mai văzut...

ALEXANDRU : Nu! Cum a dispărut Cristian... adică realitatea strictă... De-aceea, în brațele lui, Maria a fost a mea, înțelegi? Fiindcă eu am fost acolo și mai prezent decît realitatea, proiectat din însăși ființa ei, care mi se da întregă...

ELVIRA (*privindu-l cu compătimire*) : Tu scrii, sau vorbești acum?

ALEXANDRU : Îți explic și îmi explic și mie în același timp. (*Un timp.*) Acum, cînd îmi dau seama de tot... cînd știu monstruozitatea care s-a petrecut azi-noapte în casa mea...

ELVIRA : În contul tău, adică...

ALEXANDRU : Înțeleg plînsul ei de azi-dimineață, sfîșierea inimioarei aceleia, în care fiecare vorbă a mea lovea ca un pumn...

ELVIRA : Poate era mai bine s-o dai afară în palme, de la-nceput...

ALEXANDRU (*privind-o*) : Nu... nu... Fata asta nu poate rămîne așa... acuma, cînd știu... cînd înțeleg... cînd judec...

ELVIRA : Te pomenești că vrei s-o iei de nevastă...

ALEXANDRU : Vreau numai să-i redau încrederea în viață, să-i readuc în ochi lumina care trebuie să vadă oamenii buni și viața frumoasă. Are optsprezece ani!...

ELVIRA : Minte!... trebuie să aibă mai mult... Și, în orice caz, optsprezece ani ai ei și cu patruzeci și cinci ai tăi, ai putea să-i fii tată...

ALEXANDRU : E un lucru care nu mi-a scăpat nici o clipă din vedere.

ELVIRA (*un timp reflexiv*) : Și tu adică... susții că fata aia crede că tu ai fost în locul lui Cristian...

ALEXANDRU : Nici nu poate să creadă altfel.

ELVIRA : Bine-a zis cine-a zis că toți scriitorii sînt nebuni...

ALEXANDRU : Prostia asta n-a spus-o nimeni și o citează toți...

ELVIRA : Care toți?

ALEXANDRU : Toți cei care n-aduc în discuție altă contribuție decît gura...

ELVIRA : Cred că nu faci aluzie la mine.

ALEXANDRU : Nu. Fiindcă nădăjduiesc că tu ai înțeles perfect ce am vrut să zic...

ELVIRA : Sigur că am înțeles. Ești gelos pe Cristian, din cauza mea... Și toată povestea asta ai făcut-o ca să te poți certa cu el fără să-i spui motivul adevărat... Fiindcă ești vanitos și gelos...

ALEXANDRU : Sînt gelos pe logica ta...

ELVIRA : Logica mea e foarte logică, să știi... Tot ce-ai făcut de aseară și pînă acuma... tot ce mi-ai spus în timpul acesta nu e decît o criză de gelozie...

ALEXANDRU : E, tocmai d-aia... cred că e mai bine să lichidăm definitiv.

ELVIRA : Ce?

ALEXANDRU : Legătura noastră... să ne despărțim...

ELVIRA : Așa, fără nici un fel de scandal?

ALEXANDRU : Așa cum se despart doi oameni care n-ar mai avea să-și spună de-aici înainte decît — cel mult — grosolănii...

ELVIRA : Și tu îți închipui că scapi de mine așa... ca la teatru cînd trebuie să înceapă scena cealaltă? Mă pisezi două ceasuri cu teorii, acum după chef mă insulti... îmi faci o scenă de gelozie, și gata. Ai terminat cu mine.

ALEXANDRU : Nu! Cu tine n-am terminat. S-a sfîrșit pur și simplu.

ELVIRA : Lasă-mă, domnule, cu nuanțele cînd mă cert... Bine! Ne despărțim. N-am nici o pretenție... nu-ți fac nici un reproș. Sînt prea mîndră pentru asta... Absolut nici un reproș. Mi-ai mîncat anii cei mai frumoși din viață. Trei ani împliniți...

ALEXANDRU : De cînd te cunosc n-ai împlinit nici unul.

ELVIRA : M-ai compromis, fiindcă a crezut „lumea“ că sînt amoretată de tine... și o femeie ca mine n-are dreptul să fie amoretată... Ai îndepărtat, cu gelozia ta, toate posibilitățile celelalte... (*furioasă*) m-ai făcut ondulație permanentă... m-ai chinuit... M-ai obligat să-ți citesc toate cărțile... Îți dai seama ce înseamnă patruzeci de volume, pentru o singură femeie, în trei ani?

ALEXANDRU (*surîde*).

ELVIRA : M-ai înșelat cu cine ai vrut... cînd ai vrut... dar nu ți-am spus nimic, fiindcă erau prietenele mele... Dar acum?... Acuma? Asta n-am să ți-o iert... Mîine, tot Bucureștiul o să afle că mi-ai preferat o vînzătoare de magazin... Sînt umilită... discreditată...

ALEXANDRU : Elvira, te asigur că...

ELVIRA : A! Bun! Să văd cu ce m-asiguri.

ALEXANDRU : Te asigur... că mîine Bucureștiul nu va ști nimic, dacă nu vei avea tu grijă să-l înștiințezi...

ELVIRA : Dar ce sînt eu, telefon?

ALEXANDRU : Nu... dar ai...

ELVIRA : Ei bine, dacă e așa... să dăm cărțile pe față...
Află că sîntem chit.

ALEXANDRU : Nu înțeleg.

ELVIRA : Te-am înșelat și eu o dată, cu unul dintr-un magazin... și tot de bijuterii...

ALEXANDRU : Un vânzător?...

ELVIRA : Nu... Un francez de la legăție... Cumpăra un inel și mi-a plăcut enorm...

ALEXANDRU : Inelul?

ELVIRA : Nu... tipul... I-am spus să-mi telefoneze, și gata. M-am dus...

ALEXANDRU : La *rendez-vous*?...

ELVIRA : Nu! La el acasă. Tot nu fusesem în Franța pînă atunci.

ALEXANDRU : Cu puțină răbdare, o să vizitezi toată Europa...

ELVIRA : Nu vreau să-mi bat capul să-ți răspund.

ALEXANDRU : Farmecul tău e să răspunzi fără bătaie de cap.

ELVIRA : Farmececele mele nu te mai interesează.

ALEXANDRU : Am trecut mîna...

ELVIRA : Ai pierdut mîna...

ALEXANDRU : Cum vrei tu... Și-așa, și altminteri, partida e terminată. (*Se duce spre biroul ei.*)

ELVIRA : Fiindcă vreau eu s-o termin.

ALEXANDRU : Atunci, să-i punem punct. (*Scoate un carnet de cecuri și scrie.*)

ELVIRA (*cu maliție*): Ce curios! N-aș fi crezut nici odată că n-o să fiu emoționată de loc în clipa cînd o să ne despărțim.

ALEXANDRU : Nici n-ai avea de ce. Oamenii de afaceri nu se emoționează cînd se despart. Și legătura noastră n-a fost decît o afacere mondenă.

ELVIRA (*ironică*): Oricît... Ar fi totuși obligatoriu să fim „profund mișcați“... Sîntem doi amanți care se despart.

ALEXANDRU : Te-nșeli. Doi asociați care lichidează...

ELVIRA : Tu, și amant! Phu!... Dacă n-ai fi avut reputația ta de scriitor.

ALEXANDRU : Tu cînd ești rea, parcă ai fi îmbrăcată prost.

ELVIRA : Ce-ai scris acolo ?

ALEXANDRU : Un cec. (*Nu i-l dă.*)

ELVIRA : Poate crezi că n-am să-l primesc.

ALEXANDRU : Ai face o mare greșeală. E în regulă. (*I-l dă.*)

ELVIRA (*se uită discret*) : Observă că nici nu mă uit ce-ai scris.

ALEXANDRU : Poți însă să te uiți cît.

ELVIRA (*după ce a văzut*) : Nu sînt curioasă. Cinci sute de mii de lei ?

ALEXANDRU : Îți făgăduisem, după sărbători, un voiaj în străinătate...

ELVIRA : Cred că n-o să-l fac singură.

ALEXANDRU : Îți doresc o companie agreabilă.

ELVIRA (*se duce și închide cecul într-un sertar*) : Știi că mai ai să-mi dai cinci mii două sute de lei, de ieri de la prînz... Mi-am luat geanta aia pe care îți spuseseam să mi-o iei...

ALEXANDRU (*îndreptîndu-se spre ușă*) : O să ți-i trimit prin poștă.

ELVIRA : Ai putea măcar acum, la despărțire, să fii mai puțin măgar... Dar ce sînt eu, studentă, să-mi trimiți banii prin poștă ?

ALEXANDRU : Am glumit... O să ți-i trimit prin servitor. Acum n-am la mine. La revedere, Elviro.

ELVIRA (*fără să-i dea mîna*) : Adio...

ALEXANDRU (*trece în holul cel mic*).

ELVIRA (*după el*) : Tu n-ai să înțelegi niciodată sufletul unei femei.

ALEXANDRU (*cu blana pe el, aproape de ușă*) : Las această sarcină măgarului următor...

(*Sună telefonul.*)

ELVIRA : Trebuie să fie Cristian. Mă ierți... (*Alexandru așteaptă. Elvira, repede, la telefon.*) Alo... Nu, domnule!... E greșeală. (*Închide.*)

ALEXANDRU (*văzînd gestul Elvirei să-l conducă*): Nu te deranja, te rog, să mă conduci...

ELVIRA (*demnă*): Nu te conduc... te concediez... Ca să știi...

ALEXANDRU: Am luat act... Ca să afli... (*Iese.*)

ELVIRA (*după o pauză, atît cît îi trebuie ca să se asigure că Alexandru s-a depărtat, face un număr de telefon*): Alo! Alo!... Cristian? *Bonjour*... Eu sînt... Da! A plecat acum. Aș!... Nici prin gînd nu i-a dat că eu ți-am telefonat să nu vii. (*Cu un surîs:*) Dac-ai ști de ce vrea să te întîlnească... Ghici... Pentru chestia de azi-noapte... de la el de-acasă... cu ființa aia care era la el... A aflat că tu... (*Un timp.*) Ce? (*Începe să rîdă.*) Serios? (*Crește jocul.*) E, asta e culmea!... Culmea... (*Rîde tare.*) Asta a fost tot? O sărutare? (*Culminează:*) Cum să nu rîd, că e tordant, *ma parole d'honneur*. Da... dragă... el a crezut că... da... că tu și cu... sigur... Să-l fi auzit ce prostii spunea... Fată... crimă... fluturi morți... Bolovani în cap... (*Rîde.*) Vrea s-o ia de nevastă... pe onoarea mea!... Să-i facă trusou... să-i ia profesoară de franceză... Vai, dragă, tîmpiți sînteți voi, bărbații... *quand vous vous y mettez*... Sigur că da... a vrut să-l șantajeze ca să-i stoarcă banii... Și el, generosul, de colo... Ce să ne despărțim? L-am dat afară imediat! Nu mai puteam eu să-l suport de mult, dar acum... după chestia asta... Îți închipui... *Oui, c'est vrai!* Trei ani... Nici un *trenchcoat* nu se poartă atîta vreme... Vaaai! Dac-ai ști ce scenă mi-a făcut! Penibilă... S-a rugat... să-l iert, a plîns... și-a smuls părul din cap... mi-a căzut în genunchi... și la urmă mi-a spus că se împușcă... A scos revolverul... De-abia am putut să-l conving să nu se împuște... I-am spus că se face de rîs și nu mai poate scoate capul, pe urmă, în lume... Ah! Cristian!... Dac-ai ști ce bine e să te simți liberă... liberă... liberă... să știi că poți să te încurci imediat cu cine vrei... Alo! Ce faci tu astăzi la dejun... Ești liber și tu? Ce coincidență, tu! Atunci, vino la mine... *Entendu,*

chéri?... pa... te aștept... (Închide. Se ridică, ia fotografia lui Alexandru de la locul de onoare... apoi ia fotografia lui Cristian, de pe etajeră, și o pune la locul de onoare. Deschide ușa și vorbește cu servitoarea, veselă:) Anna... Anna... Să faci pui cu ciuperci, că vine domnul Cristian la dejun... și e mîncarea lui favorită!... Și dă-mi drumul la baie... *(Se întinde, că altminteri se întinde scena și nu mai cade la timp:)*

C o r t i n a

TABLoul VI

Acasă la Maria, în aceeași dimineață, pe la zece. La ridicarea cortinei, Panait e cu sticla la gură, pe locul lui favorit, la gura sobei. Natalia, la masă, dă o pasiență. Milică, cu pălăria pe genunchi, stă — pe un scaun — între ei. Se cunoaște că a venit de curînd. Toți trei au priviri de oameni care au vegheat. Un cor de copii cîntă în curte cu glasuri înghețate nearmonice și pitorești.

CORUL :

„Lămîiță portocală,
Noi sîntem copii de școală,
Ne dați, ne dați ori nu ne dați...”

PANAIT (*pune sticla pe colțul bufetului*).

CORUL (*tace. După o pauză, reîncepe*) :

„Anul ferice, cu bucurie,
Să vă dea Domnul tot ce doriți“ (*etc., etc.*).

PANAIT (*răsuțește o țigară și o aprinde de la gura sobei, apoi vine spre masă*) : Uite, Natalio... Dă-le copiilor un leu din partea mea... Văd că te faci că nu-i auzi... și ți-am dat o sută de lei să ai pentru colindători.

NATALIA : Lasă, că dau din capital... (*Se ridică, își pune o broboadă, scoate un leu din buzunarul jerseului și iese în geamlîc. După o clipă revine, în timp ce corul cîntă depărtîndu-se.*)

„Mulți ani trăiască,
Mulți ani trăiască,
La mulți ani...”

NATALIA (*reluîndu-și locul*): La magazin ai fost,
Milică?

MILICĂ: Am fost... și-am vorbit cu paznicul...

NATALIA: Și?

MILICĂ: Mi-a spus că de la prăvălie a plecat aseară
pe la zece...

NATALIA: Singură?

MILICĂ: Singură... A vorbit chiar cu el, că i-a dat un
pol bacșiș pentru sărbători.

NATALIA: Eu cred că tot la Fanța s-o fi dus și-o fi
luat-o cu ea undeva.

MILICĂ: Am mai telefonat și la ea, adineauri, și tot
nu s-a întors acasă.

NATALIA: Ei, atunci tot amîndouă trebuie să fie
undeva, în tîrg... Dacă la poliție nu se știe nimic,
dacă la spital nu e...

PANAIT: Dacă la morgă nu e...

NATALIA: Doamne ferește!

PANAIT: Poate o fi plecat în străinătate... (*Pune
țigara în țigaretă.*)

NATALIA (*îi aruncă o privire de reproș*): Unde ar putea
să fie?

MILICĂ: Nu știu. În orice caz... eu mă duc s-o mai
caut... Mă duc peste tot... În tot Bucureștiul.
Trebuie s-o găsesc...

PANAIT: Vine ea și singură... cînd i s-o face dor de
noi...

MILICĂ: Ce vorbă e asta, nene Gogule?

PANAIT: De om cu scaun la cap, drăguță...

MILICĂ (*în picioare*): Cum adică, dumneata crezi că...

PANAIT: Nu cred nimic, băiete. Știu însă că fiecare
om are pe lumea asta un singur lucru cu adevărat
al lui: viața. Să facă, prin urmare, fiecare ce vrea
cu ea... Cu o singură condiție: să-i fie bine. Și
ca să-i fie bine, omul trebuie, mai întîi de toate,

să scape de sărăcie... Cum-necum... nu mă privește...

NATALIA : Vorbești prostii, Gheorghe... se cunoaște că vorbești din sticlă.

PANAIT (*punînd afectuos mîna pe sticlă*) : Asta e școala mea... (*Lui Milică :*) Lumea se împarte în două : săraci și bogați. Alte clase sociale nu mai există. Prost, deștept, muncitor, trîntor, hoț ori cinstit... mofturi... Cu bani cumperi de toate... și minte, și cinste, și tot ce vrei...

MILICĂ : Nu e chiar așa, nene Gogule...

PANAIT : Lasă, nu mă învăța tu pe mine cum e!... cine spune că e fericit că l-a făcut maică-sa deștept și mănîncă la trei zile o dată nu știe ce vorbește... Cum nu știe ce vorbește nici cel care se chinuie pe pămînt așteptînd să trăiască bine pe lumea ailaltă... (*Se uită spre Natalia, își ia sticla și mai trage un gît.*) Eu n-am citit cărți, ca dumneata, domnule Milică, dar m-am uitat la viață. A mea și a altora, că se aseamănă toate între ele... De unde vii? Nu știe nimeni să spuie, că venim pe lume muți, și cînd începem să vorbim nu ne mai aducem aminte... Unde ne ducem? Iar nu știm, că nu s-a întors nimeni să ne spuie... Așa că... oricum ai suci-o, tot la vorba mea vii. Nu știm de unde, nu știm de ce, nu știm încotro... Știm numai că am început într-o zi și că o să sfîrșim în alta... Și între astea avem oleacă de timp... Ca ăia de la circ de umblă pe sîrmă între doi stîlpi... noi umblăm pe sîrmă între două neștiuturi... Totul e să-ți ții echilibrul. Și bogatul are bani să-și cumpere umbrelă, să-și ia papuci care să alunece, și praf de cretă să dea pe ei, și muzică, să-i cînte cînd umblă, și plasă, dedesubt, să-l prindă dac-o cădea... Și se plimbă pe sîrmă ca pe Calea Victoriei... fără risc. Dar săracul, care n-are cu ce să-și ia de nici unele, își taie talpa goală pe sîrmă și bălăbăne din mîini încoa' și-ncolo — pînă-și pierde echilibrul și cade fără să aibă cine-l prinde. (*Bea.*)

MILICĂ (*erudit*): Asta e o concepție materialistă a vieții, nene Gogule...

PANAIT: Poți să-i zici tu cum vrei... că tot nu se schimbă...

MILICĂ: Oricît, mai e și sufletul...

PANAIT: Sufletul? Vai de sufletul lui!

MILICĂ: O ființă își poate găsi fericirea și în altceva decît în bogăție...

PANAIT: Lasă, că știu eu unde bați... cu concepția asta... Unde să-și găsească fericirea? Într-o odaie cu chirie, cu un fel de mîncare la masă, cu copilul bolnav de pojar în copaie, cu proprietarul la ușă, cu Fiscul la fereastră, cu U.C.B.-ul pe sală și cu Percepția pe acoperiș? Mofturi, drăguță! Cărți de alea de furi tu de la librărie... (*Bea.*)

MILICĂ: Pardon, nene Gogule, eu nu fur. Le cumpăr în contul meu. (*Fălos:*) Cumpăr hrana sufletească, în cont. Și apoi, nu în toate gospodăriile e obligatoriu să bată fiscul la ușă și să fie copii bolnavi de pojar.

PANAIT: Dacă nu e pojar, e scarlatină, și tot aia e... (*Sentențios:*) Copilul care nu suferă de boale molipsitoare nu e sănătos.

MILICĂ: Slavă Domnului! O lume întreagă trăiește și fără bogăție...

PANAIT: Una e să trăiești ca să te afli în treabă, și alta e să trăiești cum trebuie. Eu am trăit prost, și de aia copiii mei vreau să trăiască bine...

NATALIA: Lasă-l, Milică. Pe el nu poți să-l scoți din ale lui. Du-te mai bine și caută și tu, mai interesează-te...

MILICĂ: Am să telefonez la domnul Knappe acasă... Am să mă duc și la colegele ei.

NATALIA: Du-te, maică, peste tot... Trebuie să dăm de ea... că, uite, mi-a ieșit și răbdarea... Și-am dat-o pe-a mai grea! Oftica!

MILICĂ: Atunci, sărut mîna. Mă duc și viu numaidecît. (*Se întoarce din drum.*) Tanti Natalițo... (*Se codește:*) Dă-mi, te rog, dumneata, un pol împrumut, că am plecat în grabă de acasă și nu mi-am luat portofelul la mine... N-am de telefon...

NATALIA : Na, maică... (*Îi dă din buzunar un pol.*)

PANAIT (*în timp ce-i dă*): Bagă sufletul în aparat, mă, și vorbește. O să vezi că nici o fisă de telefon nu face...

MILICĂ : Sărut mîna. (*Iesă; se vede cum se încrucișează cu Fanța, care vine. O salută vizibil pentru public, vorbește, gesticulînd, o clipă cu ea, apoi salută și iar pleacă.*)

FANȚA (*intră în geamlîc și iar se oprește. Apoi apasă nițel ușa și vîră capul*): Tată, vino te rog și ajută-mi nițel să-mi scot șoșonii.

NATALIA (*ducîndu-se spre ea*): Cum o să vie tat-to, om bătrîn, și să-ți ajute ție să-ți scoți șoșonii?!

PANAIT (*încet, Nataliei*): Lasă, frate, nu-ncepe...

FANȚA (*și i-a scos; intră complet în scenă. E elegantă, frumoasă și parfumată*): Ei, și ce mă iei în primire de la ușa? Îți verși focul pe mine fiindcă nu ți-a venit odrasla acasă?

NATALIA : De unde știi că n-a venit? A fost la tine?

FANȚA : La mine, de unde? Mi-a spus Milică... M-am întîlnit cu el în curte. (*Lui Panait:*) Tot așa vine ăsta pe aici toată ziua, bună ziua?...

NATALIA : El vine mai des ca alții să ne vadă...

FANȚA : A! Vine să vă vadă!... Vine după Maria... (*Alt ton:*) Uite! V-am adus nițele icre negre, că mi-a rămas de alaltăieri... Niște țigări, străine, pentru dumneata... (*Lui Panait:*) Mi-a trimis cineva o cutie, și eu nu fumez de astea. Niște cio-rapi pentru dumneata... (*Nataliei:*) c-am primit cadou o duzină, și ăștia sînt cu ochiurile sărite (*pune pachetele pe masă*), și lui Mary i-am adus o rochie de vară...

PANAIT : Bine-ai făcut, că tot e cald afară de crapă pietrele... (*Începe să desfacă.*)

NATALIA : Nu trebuia să te ostenești... La noi ești binevenită și cu mîna goală.

MARIA (*a apărut, neobservată, în geamlîc, caută să fie veselă, dar nu izbutește. E lividă, înghețată, abia se ține pe picioare. Toți o privesc cînd intră. Caută să fie degajată*): Sărut mîna.

NATALIA (*bucuroasă totuși, puțin rezervată sub bucurie*): Bună dimineața, mamă...

PANAIT: Bună dimineața...

(*Pauză grea, ostentativă.*)

MARIA (*neștiind ce să facă, ce să spună, cum să-nceapă, a rămas în ușa*): La mulți ani... (*Face un pas fără țintă precisă.*)

NATALIA: Să dea Dumnezeu...

PANAIT (*tace*).

FANȚA (*același joc. Își dă importanță de membru marcant al familiei.*)

MARIA (*după o pauză, din ce în ce mai încurcată*): Am întârziat nițel...

PANAIT: Da, nițel.

MARIA: Vă rog să mă iertați, dar...

FANȚA (*tutelară*): Unde ai fost pînă acuma, domnișoară?

MARIA (*ca să cîștige timp și, redresată, oricît, în fața tonului de soră mai mare*): Cînd m-o întreba mama, o să-i răspund.

PANAIT: Păi uite că te-ntreabă mă-ta... (*Se uită la Natalia.*)

NATALIA (*tace*).

FANȚA: Poftim! Te-ntreabă mama... (*Se uită la mamă-sa.*)

NATALIA: Am fost foarte îngrijorați... da' bine c-ai venit și nu ți s-a întîmplat nimic...

MARIA (*repede*): Nu, nu mi s-a întîmplat nimic... ce era să mi se întîmple? Dar... aseară... de Revelion... am avut mai mult de lucru la magazin și...

FANȚA: Și ai stat acolo pînă acuma...?

MARIA (*n-a găsit încă minciuna*): Nu, n-am stat pînă acuma. Am spus eu c-am stat pînă acuma?

PANAIT: Atunci, de unde vii?

MARIA: Să vezi, tată...

PANAIT: Te-am întrebat de unde vii acuma.

MARIA: De unde viu acuma? (*E foarte încurcată.*)
Acum viu de la Șosea...

PANAIT: De la Șosea?

MARIA: Da! Am umblat un ceas întreg prin zăpadă.

PANAIT : Și pînă acum un ceas, cînd te-ai dus la Șosea, unde ai stat?

MARIA (*repede*): La Angela...

FANȚA : Care Angela?

PANAIT : Cine e aia Angela?

MARIA (*mintе cu greu între ei, fiindcă îi e rușine*): E o colegă de-a mea de la magazin... Trebuie s-o știți și dumneavoastră. Fata aia blondă care nu vine niciodată pe aici.

PANAIT : Și ce ai căutat tu acolo?

MARIA : N-am căutat nimica... dar aseară, pe la unsprezece, după ce-am terminat la magazin, m-a invitat să merg o jumătate de ceas la ea... că merg toate fetele... și m-am dus și eu...

PANAIT : De la prăvălie ai plecat cu ea?

MARIA : Am plecat cu toatele...

PANAIT : Aha! (*Privind spre Natalia:*) Și pe urmă ce-ai făcut?

MARIA : Ne-am dus la ea, și acolo ne-a tratat cu... (*iși amintește menu-ul de la Alexandru*) șuncă și de-ăla de tremură... cu curcan rece... cu... Ne-a dat și șampanie... Asta a fost, că ne-a dat și șampanie...

FANȚA : Dar de unde avea o biată vînzătoare de magazin șampanie ca să vă dea la toate?

MARIA : De la fratele ei, care are băcănie... I-a trimis două sticle de Anul Nou. Și le-am băut... Eu am băut mai mult ca toate... fiindcă era dulce și rece...

PANAIT : Și?

MARIA : Și mi s-a făcut somn...

FANȚA : Aha! și ai dormit pînă acum?

MARIA : Da! Întîi m-am lungit nițel... numai cinci minute, că eram turtă de tot... (*Face gest că era amețită.*) Și m-a prins somnul. Și Angela, ca o proastă, nu m-a sculat... Zice că i-a fost milă... și cînd m-a trezit, era dimineață... Asta a fost... tată.

FANȚA : Curios! După atîta somn, să ai mutra asta nedormită. Te-ai uitat în oglindă să vezi în ce hal arăți?

MARIA (*instinctiv se uită în oglindă*): Ba, pardon, arăt foarte bine.

NATALIA : E știut că niciodată nu poți să te odihnești bine în pat străin.

FANȚA : În pat străin cum o să te odihnești?...

MARIA (*a-nțeles. Sare*) : Fanța! Ce vrei să zici?

PANAIT : Vrea să zică că minți! Aseară ai plecat singură de la prăvălie... I-a spus paznicul lui Milică...

MARIA : Paznicul?...

PANAIT : I-ai dat și douăzeci de lei când ai plecat... (*Un timp.*) Despre partea mea, fată dragă, fă ce vrei... O să dormi toată viața cum ți-i așterne.

FANȚA : Cum ți-ai așternut adică azi-noapte, „la Angela“!

MARIA : Dar nu e ce-ți închipui tu!... (*Țipă aproape la Fanța:*) Nu e adevărat ce credeți și nu spuneți... nu e adevărat, mamă... crede-mă, tată... Am fost la Angela... am dormit la Angela...

MILICĂ (*care a intrat pe replică neobservat*) : Minți!... (*Toți se întorc spre el.*) Minți... minți... N-ai dormit la Angela... Acum am vorbit, la telefon, cu frate-său băcanul... Angela a fost azi-noapte la el... Au făcut Reveionul acolo, cu toții... Angela e și acuma acolo, dacă vrei să știi. Am vorbit și cu ea. (*Stupoare. Maria rămîne incremenită, cu ochii ficși.*) Ai plecat aseară de la magazin înaintea tuturor. Ea mi-a spus cu gura ei... ea mi-a spus.

NATALIA (*a înlemnit, cu ochii la Maria*).

PANAIT (*o privește, clătinînd din cap*).

FANȚA (*surîde superior*).

MILICĂ (*a rămas, furios, la ușă*).

MARIA (*în mijlocul lor, a rămas dreaptă, fixă, pierdută*).

NATALIA (*agățată de ultima nădejde*) : Adevărat, maică, ce spune Milică?

MARIA (*confirmă din cap*).

PANAIT : Ai mințit?

MARIA (*același joc*).

FANȚA (*curioasă mai mult pentru ea*) : Și unde ai fost?

MARIA (*nu răspunde*).

PANAIT : Unde ai fost, domnișoară?

NATALIA : Unde ai fost, mamă?

MILICĂ : Unde ai fost, Mary?

FANȚA : Unde ai fost, nenorocito?

MARIA (*încolțită din toate părțile, pleacă capul și tace*).

NATALIA (*se uită lung la Maria, înțelege. Biruită, se lasă pe un scaun, e un moment de liniște teribilă, în care o mărturisire nu și-ar mai avea nici un rost*).

PANAIT (*lui Milică*): Dumneata mai fă bunătate și mai du-te și pe-acasă. Rude-rude, dar nu faci parte din familie.

MILICĂ : Nici nu mai vreau să fac parte dintr-o astfel de familie. (*Jignit, aruncă o ultimă privire de desperat Mariei și iese.*)

NATALIA (*în tăcerea generală se ridică și, ca să evite situația, caută o ieșire*): Gogule... dă-mi cutia de chibrituri.

MARIA (*cu un țipăt*): Mamă...

PANAIT (*placid*): Ce să faci cu ele?

NATALIA : Să fac focul la bucătărie.

PANAIT : Bine... du-te, că-ți aduc eu.

NATALIA (*face un pas spre ușă*).

MARIA (*face un pas spre ea*): Mamă...

NATALIA (*simplu, amărită, onest*): Mamă? Mai bine nu ți-aș mai fi fost. (*Iese.*)

PANAIT (*se asigură că Natalia a ieșit. Apoi ia un scaunel și se urcă pe el ca să ajungă pînă deasupra bufetului, de unde ia o cutie de chibrituri dintr-un pachet mare, coborînd*): Ne-o făcuși de Anul Nou. Foarte-ți mulțumesc de atenție. (*Iese.*)

MARIA (*un pas spre el*): Tată...

FANȚA (*așteaptă să plece Panait, apoi se uită fix la soră-sa*): Ofițer?

MARIA (*nu se dumirește bine de la început*).

FANȚA : Nu mai e nevoie să-mi spui unde ai fost azi-noapte... Ai dormit la un bărbat...

MARIA (*confirmă din cap*).

FANȚA : Te-am întrebat dacă-i ofițer.

MARIA (*neagă din cap*).

FANȚA : Avocat?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Inginer?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Doctor?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Moșier?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Bancher?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Funcționar?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Pétrolist?

MARIA (*același joc*).

FANȚA : Rentier?

MARIA (*același joc*).

FANȚA (*a-nșirat tot ce cunoștea ea ca profesie*) : Evreu?

MARIA : Nu...

FANȚA : Atunci, ce dracu e? N-are nici o meserie?

MARIA (*tace*).

FANȚA : Nu vrei să spui?

MARIA : Ba da.

FANȚA : Ce e?

MARIA (*cedează greu*) : E un bărbat.

FANȚA : Da? Ce tot spui, frate? Uite, numai la asta nu mă așteptam.

MARIA : E un bărbat foarte bine...

FANȚA : Altă meserie n-are?

MARIA : Ba da. Scrie...

FANȚA (*alarmată la gândul c-ar putea fi vorba de un dactilograf*) : Scrie? Ce scrie?

MARIA : Cărți, romane, piese de teatru...

FANȚA : Am înțeles. Poet! (*Nemulțumită* :) Aha! Un poet îți mai lipsea... Țștia n-au după ce bea apă.

MARIA : E bogat... Are și fecior...

FANȚA : Trebuie să aibă avere de la părinți atunci...

MARIA : E un om în vîrstă, Fanța!

FANȚA : Cum în vîrstă? Poet în vîrstă nu există... Poeții n-au timp să îmbătrînescă. Ori mor tineri, ori se lasă de meserie.

MARIA : E un om în toată firea...

FANȚA : E, „dacă“ băiatul e-n vîrstă, se schimbă situația...

MARIA : Nu se mai poate schimba nimic...

FANȚA : Va să zică... gata? (*Pe gândul ei.*)

MARIA : Gata! (*Pe gândul ei.*)

FANȚA (*după un timp*) : Șiiii... îl iubești?

MARIA (*gravă*) : Ce amestec poate avea dragostea în faptul că într-o noapte o femeie sau o fată — că e totuna în speță — doarme în casa unui bărbat?

FANȚA : Ce spui? Ce, ai înnebunit?

MARIA : Parcă spun numai eu? E un lucru prea elementar ca să poată fi pus în discuție...

FANȚA : Atunci, ce-ai căutat la el?

MARIA : Sint un milion de motive care pot decide o femeie sau o fată să petreacă o noapte cu un bărbat și să doarmă la el.

FANȚA : Ei așa! Nu există decît un singur motiv.

MARIA : Ba, pardon. Să ți le spun eu. (*Repede, ca la școală:*) Curiozitatea, capriciul, vițiul, ambiția, gelozia, plictiseala și interesul...

FANȚA : Și pe tine care din ele te-a determinat să faci ce-ai făcut?

MARIA : Pe mine? Nici unul din toate astea. Mi-a venit, așa, o idee, în tramvaiul paisprezece, cînd mă duceam la magazin.

FANȚA : Și ce-ai de gînd să faci acum? Te muți la el?

MARIA : Ce?

FANȚA : Te pomenești că e și însurat.

MARIA : Nu e însurat, dar e ca și însurat.

FANȚA : Cu cine?

MARIA : Cu una de pe birou.

FANȚA : Atunci? Îți ia un apartament în oraș?

MARIA : Mie?

FANȚA : Cred că-ți dai seama că în condițiile astea nu mai poți sta acasă.

MARIA : De ce?

FANȚA : Dacă te-ai compromis tu, nu trebuie să ne compromiți pe toți.

MARIA : Dar tot ce a fost între noi a fost și s-a sfîrșit azi-noapte.

FANȚA : Ce, ești nebună?

MARIA : Nu, dar asta n-ai s-o înțelegi nici tu, nici el...

FANȚA : Ce?

MARIA : C-a fost un vis, și visele nu durează decît o noapte... „Visul unei nopți de iarnă“...

FANȚA (*se uită la ea, nedumerită*).

MARIA (*pe gînduri*): Tu știi ce e aia o clipă de fericire, Fanța? De fericire întreagă, desăvîrșită? E puțin, dar e enorm.

FANȚA : Lasă, că cunosc eu fericirea asta... În orice caz, omul ăsta are obligațiuni pentru tine... care *derivă* din...

MARIA : N-are nici o obligațiune... Eu m-am dus, singură, la el... Eu am vrut tot... Fiindcă îl iubeam... Fiindcă îl iubesc și acum, cu toate că nu m-a înțeles... cu toate că m-a umilit... cu toate că n-am să-l mai văd niciodată.

FANȚA : Ce? A, nu, fetițo! Dacă tu ești proastă, mai sîntem și noi pe aici, că ești minoră... Un hodorog care abuzează de naivitatea unei fete trebuie să se ocupe de ea... Scribe și-n codul penal...

MARIA : Dar n-a abuzat de nimic... Din contră! Eu am abuzat de naivitatea lui!

FANȚA (*holbează ochii*): Ascultă, Mary! Tu-ți dai seama ce vorbești?

MARIA : Sigur că-mi dau... Eu m-am legat de el întîi și-ntîi... cînd i-am spus versurile și-am adormit în fotoliu... (*Alt ton:*) Eh! Ce bine era!... Orice femeie adormea în locul meu. (*O pauză și o clipă de mare tristețe.*) Fanța! Dacă ai ști cît sînt de nenorocită...

FANȚA : Așa e întotdeauna a doua zi... Îți pare rău de ce-ai făcut?

MARIA : Nu-mi pare rău din cauza mea... îmi pare rău din cauza lor. (*Gest spre părinți.*)

FANȚA : La ei trebuia să te gîndești înainte... Ne-ai făcut de rîs tot neamul...

MARIA : Și ce să mă fac acum? Unde să mă duc?

FANȚA : Treaba ta. Du-te la Angela, de unde ai venit.

MARIA (*se așază la masă, nenorocită, și începe să plîngă încet. Cu capul în mîini*): Doamne! Doamne! Doamne!

FANȚA : Tîrziu, fetițo! De ce nu te-ai gîndit mai înainte? (*Începe să se pregătească de plecare.*)

NATALIA (*crapă ușa*): Ștefaniol!... Te cheamă tat-to nițel...

MARIA (*ridică capul*): Mamă!

NATALIA (*din ușă*): Nu-mi zice așa. Eu nu mai am copii! (*Închide ușa cu o oarecare violență.*)

FANȚA: *Merci...* (*Mariei, ieșind:*) Consiliu de familie îmi trebuie mie acum?...

MARIA (*singură, se ridică după o clipă, își șterge ochii, care rămân totuși înlăcrimați, și privește în gol, gândindu-se la ceva grav*).

MILICĂ (*intră, are ceva schimbat în toată atitudinea lui și mai ales în privire, în comic. A băut*): Eu... N-am să-ți spun decât două cuvinte...

MARIA (*îl privește și tace*).

MILICĂ: Poftim. (*Se apropie cu gura de ea.*)

MARIA: Miroși a țuică...

MILICĂ: A patru țuici, te-nșeli...

MARIA: De ce-ai băut?...

MILICĂ: Pentru că știu...

MARIA: Ce?

MILICĂ: Tot. (*Definitiv.*)

MARIA (*tresare*).

MILICĂ: Știu unde ai fost azi-noapte...

MARIA (*se uită la el*).

MILICĂ: Ai fost la Alexandru Manea...

MARIA (*arsă*): De unde știi?

MILICĂ: Mi-a spus Angela, la telefon, de-adineauri, dar n-am vrut să te dau de gol față de nenea Gogu... Te-ai dus să-i duci un colier... ai ținut tu să te duci... Te-ai certat și cu Knappe...

MARIA: Taci...

MILICĂ: De ce să tac? Acum îmi explic eu de ce îmi cereai cărțile lui Manea de îndată ce apăreau... De ce îi tăiai fotografiile din reviste... Acum înțeleg eu că autograful de la Ziua cărții nu era dat așa, de ocazie. Erați înțeleși. Vă cunoșteți de mult... Vă băteați joc de mine în contumacie...

MARIA (*se uită la el, cu o umbră de suris*): Milică!...

MILICĂ: De ăștia mi-ai fost, kir Maneo? Bine!... Și eu, care l-am lansat, că dacă nu-i scoteam eu cărțile în frunte crezi că vindea vreuna?... N-are

pic de talent!... Negustor de maculatură în cîte zece ediții. Lasă, că mai vine dumnealui pe la noi pe la librărie... Mai dau eu ochi cu el o dată în viața mea!... Cum îl văd, îi trag două perechi de palme de se răsucește în loc...

PANAIT (*tușește de dincolo... Intră... Cunoscător, umflă nările spre Milică, care se apropie de el*): ... Eeee... lume nouă...

MILICĂ: Toate-s vechi și nouă toate...

PANAIT: Ia vino încoace nițel, subșefule...

MILICĂ (*se apropie*).

PANAIT: Ia suflă-mi în gură un moment...

MILICĂ (*se codește*).

PANAIT: Hai... hai... nu te codi... suflă...

MILICĂ (*aspiră discret*).

PANAIT: Nu sufla înăuntru, că te-am dovedit... miroși a țuică... a țuica mea...

MILICĂ: Pardon, nene Gogule...

PANAIT (*controlînd la sticlă*): Mi-ai umblat la *iligzir*. Nu te știam cu nărav de dimineață. Lipsește din fața mea...

MILICĂ: N-am băut de la dumneata... Am băut la Pandele, pe din dos...

PANAIT: Ai băut polul de telefon... Ai băut *fisili*.

MILICĂ: Sînt amărit, nene Gogule...

PANAIT: Dar ce ți s-a întîmplat?... Ți s-a înecat corăbiile cu marfă?

MILICĂ: Am fost rănit la suflet...

PANAIT: E! Atunci, du-te repede acasă și te pansează, să nu obrintești.

MARIA: Tată...

PANAIT: Să piei din ochii mei! (*A luat ceva din bufet. O farfurie de exemplu. Iese.*)

MILICĂ: Are dreptate, nu mai am ce căuta aici.

MARIA (*în tot timpul cît a stat Panait în scenă, a încercat să prindă o cît de mică privire de la el. Panait, însă, s-a făcut că nici n-o vede*): Și tu mă părăsești? Și tu, singurul meu prieten, singurul care ar fi putut să mă-nțeleagă?

MILICĂ: Ce să-nțeleg? Că am crezut în tine ca un bou...

MARIA: Milică...

MILICĂ : Că ești și tu la fel ca și toate celelalte? Foarte mulțumesc... Am înțeles... m-am lămurit... (*Își pune pălăria.*) Tot Eminescu, săracu, avea dreptate... (*Declamă:*)

„N-am știut că-i tot aceea
De te reazimi de o umbră,
Sau de crezi ce-a zis femeia“.

Și să nu crezi că sufăr... Pământul e plin de femei... mai ales d-astea ca tine... Unde te duci, unde te-ntorci, numai femei... femei... femei... (*Începe să cînte, ieșind:*) Femeia, eterna poveste...

MARIA (*rămîne singură... După un timp, își șterge lacrimile, pe care le va suga însă în tot timpul celor ce urmează; vine la mijlocul scenei. A luat o hotărîre mare... Se duce la divanul ei... se uită cu o privire de inventar la toate lucrurile ei... Scoate dintr-un sertar un portofel. Se uită, astfel ca să vadă și publicul, la cele cîteva mii de lei pe care le are în el. Economiiile ei. Ia o foaie de hîrtie și scrie pe ea*): Scumpilor mei părinți, ca să plătească restanța la fisc... (*Pune portofelul peste hîrtie, pe masă. Își scoate apoi inelul din deget și scrie pe altă hîrtie:*) Surioarei mele... (*Pune inelul peste hîrtie... Desprinde fotografia ei din perete, scrie:*) Pentru Milică. (*Același joc... Ia cele două păpuși de stofă și scrie:*) Pentru Lenuța, fata spălătoresei noastre. (*Reflectează puțin, apoi ia ghiveciul cu garoafe, îl pune pe masă și scrie pe un bilet, pe care îl pune între flori:*) „Lui!“ (*Apoi ia un teanc cu romanele lui Alexandru. Scrie:*) ...Aceste volume... se vor îngropa o dată cu mine... (*Pune biletul deasupra, apoi, gravă, pune un scaun la bufet, se urcă pe el și ia pachetul cu cutii de chibrituri... Ia și sticla de țuică și se așază la masă. Începe să plîngă de mila ei și să bage gămălii de chibrituri, pe care le rupe, în sticlă. Pe stradă trece o flașnetă, care cîntă Cînd eram copii odată. Muzica dispare o dată cu intrarea lui Alexandru.*)

ALEXANDRU (*intră neobservat, se oprește o clipă, își dă seama de ce se întîmplă și se repede la ea*): Doruleț...

MARIA (*se ridică, încă zăpăcită de ceea ce vrea — cu toată seriozitatea — să facă*): Dumneata?... (*Se uită la averea „testată” din jurul ei... Ar vrea să poată ascunde totul, totul, dintr-o dată. Se mulțumește numai să ghemotocească biletul pe care scrie „Lui”.*)

ALEXANDRU : Doruleț... ce vrei să faci?

MARIA : Eu?... Nimic... Mă jucam...

ALEXANDRU : Copiii nu trebuie să se joace de-a moartea niciodată... (*O ia de umeri, o întoarce spre el și-o privește în ochi.*) O fată ca tine, care are înaintea ei toate drumurile fericirii deschise... pentru care viața nu și-a spus încă ultimul cuvânt...

MARIA : Ce știi dumneata?

ALEXANDRU : Știu că așa trebuie să fie, așa e drept să fie... (*Un timp.*) Doruleț, vrei să fii soția mea?

MARIA : Eu?! (*Rămîne incremenită.*)

ALEXANDRU : Tu, Doruleț!...

MARIA (*după un timp*): A... da... înțeleg!... Ți-e milă de mine. Nu, domnule Manea... îți mulțumesc... Nu vreau să fiu soția dumitale. (*O biruie lacrimile.*) N-am nevoie să mă mărit din filantropie...

ALEXANDRU : Dar bine, după ce s-a petrecut între noi noaptea trecută...

MARIA : Dacă e trecută, ce să mai vorbim de ea... *Passé indéfini*... sau, mai pe românește, gata! Acuma e ziuă... acuma s-a isprăvit...

ALEXANDRU : Bine, dar cred că am și eu un cuvânt de spus în chestiunea asta...

MARIA : Dumneata mi-ai spus tot ceea ce aveai de spus. Am găsit în geantă.

ALEXANDRU : Gestul cu banii... e o neînțelegere pe care am scăpat din vedere să ți-o explic la timp... Banii ăia ți-i pusesem în geantă... la început... când ai venit... când nu erai pentru mine decât o fată străină, care mi-a făcut un serviciu, și pe care nu știam cum să-l răsplătesc. Între noi s-au întâmplat însă, azi-noapte, lucruri atât de frumoase... de mari... de neașteptate...

MARIA : Dar ce s-a întâmplat azi-noapte între noi?

ALEXANDRU : Ai uitat?

MARIA : Nu, dar nu mi-aduc aminte.

ALEXANDRU : Așa de repede uiți?

MARIA : Așa uităm noi, femeile... De azi pînă mîine.

Și ce spunem și ce facem. Țsta e hazul nostru...

ALEXANDRU (*privind-o*) : Adevărat!... Chiar cînd vă-
noată ochii în lacrimi...

MARIA : Mie? Pardon!

ALEXANDRU : Uită-te în oglindă, să vezi cum îți luceșc.

MARIA (*minte*) : Fiindcă am băut o sticlă de țuică...

Ce șampanie? Țuică! Asta e băutură de mine...

Rachiu de drojdie... șaizeci de grade...

ALEXANDRU : Șaizeci de grade?

MARIA (*cu ochii pe sticlă*) : Pune-i termometrul dacă
nu crezi.

ALEXANDRU : Și de ce-ai băut?

MARIA : Ca să uit.

ALEXANDRU : Ce?

MARIA : Ce ți-am spus c-am uitat.

ALEXANDRU : Tu crezi că e așa de ușor să uiți un
lucru atît de important ca cel care s-a petrecut
între noi?

MARIA : Important? Pentru dumneata? De ce?... Pen-
tru dumneata a fost un lucru obișnuit. Trebuie
să ai atîtea adoratoare...

ALEXANDRU : Eu?

MARIA : Păi sigur! Că ești cineva... Ești frumos...

ALEXANDRU : Eu?

MARIA : Știu și cîte alunițe ai pe față... (*Se uită un
pic la el „cu ochii ei adevărați“.*) În sfîrșit!... Cînd
am zis „frumos“... poate am exagerat... Da'
frumușel ești! (*Se uită.*) De pici... Așa că... nu
mă mir să fi făcut și altele ce-am făcut eu... Am
venit așa, din senin... Ți s-a părut amuzant să mă
oprești la masă, sau știu eu, literar : un domn în
frac... face Reveionul c-o vînzătoare de magazin.

ALEXANDRU : Doruleț...

MARIA : Ai fost gentil!... Ai fost drăguț... și totul
s-a petrecut ca-n romane. Nițică conversație, un
pic de șampanie și două mii de lei în geantă,
„ca să-mi cumpăr, mîine, ceva“...

ALEXANDRU : Ai dreptate... Mă simt vinovat...

MARIA : ...fiindcă îți închipui că tot ce ți-am spus azi-noapte e adevărat... fiindcă m-ai luat, probabil, în serios și-ai crezut că te iubesc... că sufăr... Fugi, domnule, de-acolo! Mi-am făcut un gust cu dumneata, și atîta! Un capriciu!

ALEXANDRU (*nu crede o vorbă*) : Da, dar... eu n-am optsprezece ani, Doruleț!... La vîrsta mea, sînt lucruri pe care eu nu le mai pot lua în glumă.

MARIA : Fiindcă nu ești serios...

ALEXANDRU : Adevărat!... Ar fi trebuit să-ți vorbesc serios astăzi, înainte de a te lăsa să pleci...

MARIA : Și de ce n-ai făcut-o?

ALEXANDRU : Pentru că n-aș fi putut vorbi deschis... Fiindcă nu eram un om liber, Doruleț...

MARIA : Nu-nțeleg...

ALEXANDRU : Uite, Doruleț!... După plecarea ta... am fost la Elvira...

MARIA : Elvira?

ALEXANDRU : Da!... „Aia“ căreia i-ai făcut cioc și mustăți pe fotografie.

MARIA : Eu?... Se poate, dar nu mai țin minte! Și-n orice caz, să nu crezi c-aveam ceva cu ea... Cine știe cum m-am jucat, din neatenție, cu fotografia... Puteam să-i scot și ochii de exemplu... dar n-am avut ac...

ALEXANDRU : Cred c-ai înțeles ce-nseamnă Elvira în viața mea... Ea era balul... vitrina... jazul... partida de bridge... Într-un cuvînt, era viața pe care o trăiam... A mea, fără să-mi aparție... Viața pe care am trăit-o din obicei... din lene... din plictiseală!... Alături de ea... alături de ceilalți și, mai ales, alături de mine...

MARIA : Va să zică ai venit la mine să vorbești de ea?

ALEXANDRU : Am venit fiindcă sînt un om liber... Un om care a lichidat o existență și care se pregătește să înceapă o alta...

MARIA : Și ce te-a făcut să iei hotărîrea asta?

ALEXANDRU : Noaptea pe care am petrecut-o cu tine, Doruleț...

MARIA : Poftim?

ALEXANDRU : Azi-noapte, în mintea mea... în sufletul meu... s-a produs o revelație...

MARIA : O ce?

ALEXANDRU : Vezi tu, Doruleț, azi-noapte, când stam în fața ta și te mirai că tac... nu știu de ce am înțeles, dintr-o dată, cât poate să doară lipsa unui cămin... Ce-nseamnă prezența unei tovarășe de viață... Mi-am dat seama cât de zadarnic am trăit. Mi-am dat seama că în fond n-am fost fericit niciodată, fiindcă n-am iubit niciodată...

MARIA : Dumneata n-ai iubit?

ALEXANDRU : Așa cum înțeleg iubirea acum, nu... și asta e revelația de care îți vorbeam... Azi-noapte, o dată cu tine, a intrat în casa mea iubirea.

MARIA : Cu șoșonii în picioare?

ALEXANDRU : O așteptam! Te așteptam. Dincolo de fapte, dincolo de voință, peste logică și peste oameni. Te presimțeam. Bănuiam că într-o zi o să vii și te așteptam fără să-mi dau seama că te aștept...

MARIA (*nedumerită, fericită — mai mult din instinct decât din înțelegere*) : Și eu, care credeam că ți-am făcut o surpriză... Dacă aș fi știut că mă așteptai, aș fi venit mai demult...

ALEXANDRU : Ai venit la timp...

MARIA : Poftim?

ALEXANDRU : Vezi dar... că nu de milă... ți-am spus ce ți-am spus adineauri...

MARIA (*toată o lumină*) : Ce mi-ai spus?

ALEXANDRU : Că-mi ești dragă, Doruleț... că vreau să fii soția mea... (*Se apropie de ea.*)

MARIA (*îi cade în brațe*) : Maestre!... Maestre!... Maestre!... (*Sărutare lungă.*) Ah! Dar știu că pupi, când ești însurat...

ALEXANDRU (*mângîind-o*) : Fata mea... Femeia mea... femeia mea...

MARIA : Femeia ta...

ALEXANDRU : Nu! Tu nu ești femeie... Tu ești o fetiță căreia îi lipsesc numai aripi ca să se transforme în înger...

MARIA (*în extaz*): Ah! Ce frumos mi-ai zis partea asta... Trebuie să te mai sărut o dată! Trebuie!... (*Îl sărută; alt ton:*) Ești fericit?

ALEXANDRU: Da...

MARIA: Ce grav ai spus „da“!

ALEXANDRU: Pentru că ți-am răspuns serios...

MARIA: Și eu sînt fericită, dar nu pot să fiu serioasă.

ALEXANDRU: Tu trebuie să fii numai fericită...

MARIA: Ah! E o fericire să fii fericită. (*Se repede și deschide ușa în dreapta, violent.*) Mamă! Mamă! Mamă!... (*Țipă. Tablou vibrant, în cadrul ușii. Fanța, în genunchi, privea pe gaura cheii. Panait, rezemat de canat, cu țigara aprinsă, asculta. Natalia însăși făcea același lucru, cu mai multă discreție. Cînd se deschide ușa, pe figurile lor — trei surîsuri: invidios, al Fanței: mulțumit, al lui Panait, și fericit al Nataliei. Maria încremenește, în fața lor. Alexandru surîde. Fanța se ridică jenată, Panait și Natalia rămîn așa, rezemați în stînga și dreapta canatului. Maria, cu un gest de maitresse de maison:*) Familia mea!... (*Apoi, maiestuoasă:*) Soțul și bărbatul meu!... (*Îl ia de braț pe Alexandru; toată o lumină: se repede la toți și-i prezintă:*) Tata... mama... surioara mea, mai mare... Nu e așa că sînt drăgălași?

ALEXANDRU (*sărutînd mîna Nataliei*): Sărut mîna, doamnă...

NATALIA: Mulțumesc... (*Își trage mîna repede.*)

ALEXANDRU (*sărutînd mîna Fanței*): Coniță...

FANȚA: *Enchantée!*...

ALEXANDRU (*strînge mîna lui Panait*): Îmi pare bine, domnule Panait.

PANAIT: Așijderea, domnule...

ALEXANDRU (*face un pas spre Panait*): Domnule Panait!... Ești mirat, desigur, de faptul că mă aflu în casa dumitale, într-o calitate pe care Doruleț ți-a adus-o atît de... spontan la cunoștință... Într-adevăr, dorința mea cea mai mare este să fiu și cu asentimentul dumitale „soțul și bărbatul“ ei.

MARIA (*Fanței*): Vai, tu!... Mă cere... (*E în extaz.*)

PANAIT : Domnule dragă!... Mai întâi și-ntîi de toate, eu nu mă mir de nimic!... De cînd s-a inventat radio și-am auzit eu pe Plevnii lăutarii de la Tokio, mi-am zis că nu mai am dreptul să mă mir de nimic. Și-al doilea, de ce să facem două lucruri pentru aceeași treabă? Dacă Maria vrea să te ia... voie de la noi ca de la banul Ghica... Cu o condiție însă : să fie bine...

NATALIA (*face un semn Mariei*).

MARIA (*se apropie și ascultă ce-i spune Natalia, la ureche*): Da... da... (*Cam așferată.*)

PANAIT (*un timp*): Fata nu e grozavă... dar e fată bună, să știi.

NATALIA : E foarte „bună“... Gheorghe... nu vorbi cu păcat...

ALEXANDRU : E un înger...

PANAIT : Bine zici... că tot timpul umblă cu capul prin nori... Îi lipsește simțul practic al vieții... înțelegi dumneata...

ALEXANDRU : E atît de tînăără...

PANAIT : Tînăără... tînăără, mă rog! Dar omul trebuie să aibă și un scop practic în viață... Ea toată ziua, ori făcea poezii, ori citea terfeloagele alea de acolo.

ALEXANDRU (*cu o privire spre cărți*): Toate romanele mele.

PANAIT : Dumneata i le-ai dat?

ALEXANDRU : Nu, eu le-am scris...

PANAIT (*mirat*).

NATALIA (*încremenită de surpriză*): Cum?

PANAIT : Va să zică, dumneata ești...

ALEXANDRU : Da... (*Surîde.*)

NATALIA : Manea. Ăla din jurnale. C-ați fost și ieri... cu fotografie! Ai văzut... cărțile mele, Gogule?! (*E fericită.*)

PANAIT : Mi se pare c-am citit de curînd c-o să fiți primit la Academie.

ALEXANDRU : Se poate...

PANAIT : Eu, să-ți spun drept, n-aș primi în locul dumitale...

ALEXANDRU : De ce?

PANAIT : Ce e aia nemuritor? Dacă nu mori niciodată, atunci la ce bun să mai trăiești? (*După un timp:*) Ia te uită, domnule, ce-a dat din ea!... (*Privește spre odaia pe unde a ieșit Maria.*) Domnule! Da'... te-ai gândit bine ce faci?

ALEXANDRU : M-am gândit foarte bine...

PANAIT : E, atunci, din partea noastră, să fie într-un ceas bun...

ALEXANDRU : Vă mulțumesc.

PANAIT : Șampanie n-am. Să te cinstesc c-o gustare...

NATALIA : Am spus eu, Gogule!... S-a dus Maria...

ALEXANDRU : Sînt convins c-o să trăim bine cu toții...

PANAIT : Cu ea să trăiești bine... că noi... (*Spre Natalia:*) Dumneaei și cu mine... nu sîntem membri ai Academiei... Mline-poimîne plecăm în străinătate... (*Gest spre plafon.*) Tot n-am trecut noi vama niciodată...

NATALIA : O să trecem vămile văzduhului...

PANAIT : Numai să ne lase să trecem și un clondir de țuică peste vămi. Altă pretenție n-am...

ELVIRA (*apare în ușă*): Bună ziua...

ALEXANDRU (*o vede, rămîne extrem de surprins*).

PANAIT (*tot surprins, dar mai puțin și altfel*): Sărut mîna...

ELVIRA : Alex... am să-ți vorbesc ceva, foarte urgent... (*E într-adevăr precipitată în tot ce spune.*)

PANAIT (*binevoitor*): Mă rog, mă rog, despre noi... (*Gest să plece.*)

ALEXANDRU : Puteți să stați...

ELVIRA (*tresare*): Vreau să-ți vorbesc, imediat...

ALEXANDRU (*aproape brutal*): Ce cauți aici?

ELVIRA : Am venit să te salvez, înainte de a te angaja într-o prostie. Ești victima unei mistificații, a unui șantaj ordinar...

ALEXANDRU : Nu-nțeleg...

ELVIRA : Mi-ai spus că trebuie să te desparți de mine... ca să poți fi un om liber și să oferi domnișoarei care a fost azi-noapte la tine...

PANAIT (*Nataliei*): Atunci... el e Angela...

ELVIRA : ...orice fel de reparație... pentru „crima” petrecută în casa ta...

ALEXANDRU : Da... și?

ELVIRA : Ei bine, azi-noapte nu s-a petrecut nici o „crimă“ în casa ta.

ALEXANDRU : Ce?

ELVIRA : Adineauri a venit Cristian la mine... I-am spus tot și a început să ridă cu hohote... Singura crimă pe care a comis-o a fost o sărutare pe care i-a răpit-o „victimei“ în somn. Și asta, fiindcă era beat... M-aș fi mirat și eu să-i placă o femeie ca asta... El e om cu gust...

ALEXANDRU (*începînd să se lumineze*): Elvira!... Adevărat?...

ELVIRA : Pe onoarea mea... Cristian e indignat c-ai putut să-l crezi în stare de o impolitețe ca asta, c-o vinzătoare de magazin... O fată de prăvălie, vorba aceea.

ALEXANDRU (*se duce la sticla de țuică*): Ei, acum să știți că mă-mbăt și eu. Praf mă fac...

ELVIRA : De ce?

ALEXANDRU : De fericire, Elvira...

ELVIRA : Cred și eu! Numai mie trebuie să-mi mulțumesci că te-am scăpat.

ALEXANDRU : De cel mai groaznic coșmar... Da!... îți mulțumesc, Elvira...

ELVIRA : Sper că nu mai ai nici un motiv „serios“ să ne despărțim.

ALEXANDRU : Ba da, Elvira!... Am cel mai serios motiv din lume... Mă-nsor.

ELVIRA : Tu? Cu cine?

ALEXANDRU : Cu „victima“, Elvira...

ELVIRA : ...Nu-nțeleg...

ALEXANDRU : Dar e așa de clar... Elvira... Dacă eu am vrut să mă-nsor cu ea „așa“, cum aș putea să nu mă însor cu ea „altminteri“?! Nu trebuie să regreti... Cristian e un băiat drăguț...

ELVIRA : N-ai nevoie să mă consolezi... te rog să mă ierți că te-am deranjat... (*gest spre ușă*) în familie...

MARIA (*intră cu tava cu aperitive într-o mînă, și în alta cu paharele. Deschide ușa cu spatele și intră așa.*)

ELVIRA : Phu!... Parcă te văd peste un an de zile...

MARIA (*o aude, lasă tăvițele pe bufet și se întoarce spre ea*).

ELVIRA (*n-a observat-o*): ...Neras... gras... cu cravata roasă la nod...

MARIA (*o privește alarmată. Se uită la Alexandru și întreabă prin gesturi dacă într-adevăr este Elvira, schițând cioc și mustăți.*)

ALEXANDRU (*confirmă discret, cu un surâs*).

ELVIRA (*continuă*): ...Cu pete de sos pe vestă... cu unghiile neglijate și cu genunchi la pantaloni...

MARIA: Măcar să știi să-i calci dumneata pantalonii, cu dungă, ca mine...

ELVIRA (*tresare*): A!... (*Se uită la ea.*) Probabil... (*Lui Alexandru:*) Logodnica dumitale?...

MARIA: În persoană... (*Se uită atentă la ea.*)

ELVIRA: Felicitările mele, domnișoară...

MARIA: *Merci, asemenea...*

ELVIRA (*se încheie la mânuși*): Alexandru Manea... „familist“!

ALEXANDRU (*privind spre Maria*): Alexandru Manea... fericit...

ELVIRA: O să faci burtă...

ALEXANDRU: Nu e obligatoriu...

ELVIRA: Fericirea în căsnicie crește burta: o dată pe an femeii și în fiecare zi bărbatului... Adio! (*Iese, furlandisindu-se.*) Bună ziua.

MARIA (*lui Alexandru după o pauză, oarecum jenată*): Știi că nu e așa frumoasă ca în fotografie?

ALEXANDRU: Ți-am spus...

MARIA: Observă că nici nu te întreb de ce a venit.

ALEXANDRU: Doruleț... Doruleț... (*Îi ia mîna și vrea s-o atragă spre el.*)

MARIA: Nu mă ține de mîna acuma, că am treabă. (*Ia tava cu aperitive. Fanta ia altă tavă, Natalia ia pahărelele și vrea să puie țuică.*)

PANAIT: Pardon... (*Oprește cu un gest.*) Stai!... (*Se duce să caute la bufet.*)

MARIA (*prezentînd tăvița lui Alexandru*): Ce vrei? Icre negre, sau icre roșii? Avem și icre negre!...

ALEXANDRU: Tu ce vrei?

MARIA: Eu? Șorici. (*Se servește.*)

PANAIT : Ascultă, Natalio... Aveam ascunsă aici o sticlă de țuică de pe vremea lui Ion-vodă cel Cumplit. O pusesem bine ca s-o am când oi intra în agonie... să plec cu sufletul împăcat... Unde e?

NATALIA : E în fund, după borcanul cu magiun...

MILICĂ (*intră, e băut bine, are un aer grav și decis*).

PANAIT : Eee, bine-ai venit, cavalerie... mi-era dor să te văd, că nu te-am mai văzut de mult. (*A găsit sticla.*) Ai mirosit a țuică bună, hoțule...

MILICĂ (*demn*): Nene Gogule... Pot să vorbesc ceva serios cu dumneata?

MARIA (*lui Alexandru*): Pe Milică îl cunoști?

ALEXANDRU : Da... Mi se pare că ne cunoaștem de undeva...

PANAIT : Se vede treaba că din calendar... Țsta e martie din post. Ia zi, mă, ce-ai să-mi spui?... (*Începe să destupe cu tirbușonul, Milică tace.*) Ei, ți-a pierit graiul?

MILICĂ : Nene Gogule... am onoare să cer mîna Marici.

PANAIT (*punînd în păhărele*): Cere-i-o, neică!... Numai să ți-o dea bărbată-so!...

MILICĂ : Nu înțeleg ce vrei să spui... Da... Salut, maestre...

(*Fanța servește țuica.*)

PANAIT : Lasă, mă Milică!... Ce să te însori tu cu nevestele altora?... (*Se uită la Alexandru.*) Îți găsesc eu ție o fată... că tu ești băiat bun la urma urmei... dar ai partea asta, că vii prea des... și-n orice caz, să știi că e foarte frumos ce-ai făcut. Ești un cavaler medieval și, ca răsplată, hai să-ți dau și ție o țuică d-asta de pe vremea năvălirilor barbare și vino să te pup. (*Îl pupă.*) Îmi place că ai venit și tu o dată tîrziu...

MILICĂ : Cum? Maria se mărită cu... (*Se luminează de bucurie.*) E, bravo... la așa final nu m-așteptam... E superb.

ALEXANDRU : Ce final?

MILICĂ : La romanul meu.

ALEXANDRU : Da? Scrii un roman?...

MARIA : Autobiografic.

MILICĂ : Și sfârșitul era banal... Eroii se însurau...

Așa, e altfel. A la Dostoievski.

ALEXANDRU : E! Când o fi gata, îți promit să-ți scriu o prefață și te recomand unui editor.

MARIA : Te-ai învîrtit.

MILICĂ : Maestre! Așa e și mai frumos.

PANAIT (*cu paharul*) : E, copii! Noroc și ziua de azi la mulți ani! (*Toți ridică paharele.*) Să trăiți cu toții. O mie de ani. Numai cu o singură condiție : să fie bine!

MARIA (*lui Alexandru*) : Ce-a vrut aia? De ce-a venit?

ALEXANDRU : Ca să-mi aducă cel mai frumos cadou de nuntă...

MARIA (*se duce la paharul cu garoafa*) : Uite! (*Ia garoafa.*) Ieri, când am plecat de acasă, am rupt-o din glastră ca să ți-o aduc, și pe urmă m-am răzgîndit... Dar se vede că tot a ta a fost să fie... (*I-o pune la butonieră.*)

(*De afară se aude un cor de copii.*)

CORUL :

Anul ferice

Cu bucurie

Să vă dea Domnul tot ce doriți... (*etc.*)

UN COPIL (*apare în ușă*).

PANAIT : Ce e, mă irmilic?

COPILUL (*peltic*) : Primiști sssorcova? (*Are o sorcovă și un năsuc degerat ca de inger sărac.*)

C o r t i n a